

primorski

dnevnik

Politika plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 500 lir - Leto XXXIX. št. 185 (11.601)

Trst, torek, 9. avgusta 1954

P.P. 126
66001 KOPER

OSREDNJA KNJIZNICA

B554 AA

60100200

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 28. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerkljem, razmnožen
na ciklostil. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je iz-
dal v tiskarni «Dobrodo-
ba» v Goricu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni «Slovenija» pod
Vojakom pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zasluženi Evropi.

Proslava ob priključitvi Istre Jugoslaviji

Mika Špiljak o dobrih odnosih z demokratično Italijo

Poudarjeni veliki uspehi, ki jih je Istra dosegla po vojni

PAZIN — Zaradi pametne politike sodelovanja z Italijo smo s to sosednjo državo vzpostavili politične, diplomatske, človeške, demokratične, državne odnose, ki so lahko vzor vsej Evropi in vsemu svetu, je dejal predsednik predstava SFRJ Mika Špiljak, ob 40-letnici 2. zasedanja AVNOJ in priključitvi Istre, Reke, Slovenskega Primorja, Zadra i ndela otokov k Jugoslaviji.

Z Italijo smo v zelo kratkem času dosegli izredno veliko, dosegli smo take odnose, s katerimi smo lahko in tudi smo zadovoljni in nanje ponosni. Po nikakršni drugi poti, razen s sodelovanjem obeh držav, sodelovanjem demokratičnih gibanj in demokratičnih sil Italije in Jugoslavije, ne bi mogli doseči takega sodelovanja kot smo ga. Zato se danes sodelovanje z Italijani, z demokratičnimi naprednimi silami, ki so v absolutni večini, z državo Italijo — proti fašizmu, ki oživlja v vsem svetu, tudi v Italiji (kar so pokazale zadnje volitve, pa tudi zverinstvo nad Slovenci v okolici Trsta), potrjuje, da je potrebno nadaljevati sodelovanje in skupni boj proti oživljanju fašizma. Če bo več tega sodelovanja na trdnih temeljih, se bodo krepile tudi de-

mokratične sile, s tem pa bo močnejše skupno sodelovanje in koristnejše za obe državi in njene narode.

V zvezi z rezultati, ki so jih dosegli v Istri, Slovenskem Primorju, na Reki, v Zadru in na otokih, je Mika Špiljak delegacijam občin dejal, da so tam dosegli izredne uspehe, da ljudje živijo veliko bolj in bolj demo-

kratično, da živijo svobodno, ne glede na narodnost in veroizpoved. «Težimo k temu, da bi jutri še bolj živeli, je dejal Špiljak, čeprav imamo probleme tako na tem območju kot v vsej Jugoslaviji. Menim, da so tako tu, kot v vsej državi, velike mož-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Dolar nezadržen

RIM — Poskus osrednjih bančnih zavodov, da bi zadržali napredovanje dolarja, je po vsemu sodeč propadel. Valuta ZDA je pričela tedn z novim rekordom in vse daje slutiti, da bo v kratkem presegla mejo 1600 lir. Ze včeraj se je dolar približal tej «zgodovinski» meji, da bi potem pristal na 1597,75 lire, kar je za šest točk več kot ob zaprtju v petek.

Dolar pa ni pridobil samo v Italiji, temveč tudi na drugih mednarodnih valutnih trgih, vzrok temu pa naj bi bila predvidevanja, da se bo kupna moč denarja v ZDA okrepla. To naj bi botrovalo najrazličnejšim finančnim spekulacijam, ne nazadnje tej, da mnogi menjujejo denar v ameriško valuto.

Skratka, predvidevanja niso rožnata. Izvedenci milanske borze menijo, da se bo rast dolarja lahko nekoliko zaustavila, nikakor pa ne prekinila, seveda če ne pride do intervencij izven finančnega tipa. Na to daje misliti tudi poteza najbolj važnih ameriških bančnih zavodov, ki so včeraj dvignili «prime rate» od 10,50 na 11 odstotkov.

Vojska prevzela oblast v Gvatemali

CIUDAD DE GUATEMALA — General Oscar Humberto Mejias Victores je včeraj prevzel oblast v Gvatemali, potem ko je Rios Montt postal predsednik. Slednji je prevzel oblast z državnim udarom 23. marca 1982, potem ko je odstavil generala Lucasa Garcio ter oblikoval vojaško hunto, v kateri sta bila poleg njega še general Horacio Maldonado Shaad in polkovnik Luis Gordilo Martinez, ki sta bila v huntu do junija istega leta. Maldonado Shadaa, ki je bil tudi notranji minister od takrat ni videl več nihče, medtem ko je Gordilo Martinez 21. junija zahteval od Riosa Montta naj se odreče svojemu položaju.

Victoresa je proglasil za predsednika vojaški svet, ki baje lahko šteje na podporo vseh gvatemalskih političnih strank ter družbenih in gospodarskih sil. Dosedanega predsednika Riosa Montta obtožujejo, da je vodil vlado pod vplivom fanatične verske sekte, ki naj bi imela svoj sedež v Združenih državah. Sile, ki so ostale zveste Riosu Monttu so nudile odpor kakih 15 minut, nakar so se predale golpistom.

Na sliki (Telefoto AP): Oborožen vojak v bližini predsedniške palače.

NEREDI V COMISU

RIM — Pri vojaškem oporišču v Comisu je prišlo do hudih neredov med demonstranti in varnostnimi organi. S tem v zvezi je komunistična partija vložila vprašanje na predsednika vlade in na notranjega ministra, v katerem pravi, da je policija napadla nekaj sto mladeničev, ki so sedeli na tleh in tako na miren način protestirali proti namestitvi manevrskih raket v Comisu. Komunistični poslan-

ci trdijo, da je že od jutra kvestor iz Raguse umetno povzročil napeto vzdušje in večkrat grozil tudi prisotnim parlamentarcem. Komunisti zato sprašujejo, ali gre za njegovo osebno pobudo, ali pa če je imel navodila od vlade.

Na sliki (arhivski posnetek AP): demonstranti v Comisu.

NA 2. STRANI

Začetek obravnave o Toniju Negriju

RIM — Z nekajdnevno zamudo je včeraj končno zasedala parlamentarna komisija, ki mora izdati dovoljenje za sodni postopek proti radikalnemu poslancu Toniju Negriju, ki je glavni obtoženec na procesu «7. april». Na dnevnem redu je bilo poročilo liberalnega poslanca Stefana De Luca, ki je v svojem daljšem posegu obravnaval zahtevo sodstva po sodnem postopku in aretaciji padovskega poslanca.

V bistvu je De Luca v svojem poročilu pozval komisijo, naj sama ne zdrkne v politični proces, ampak naj se omeji samo na obravnavo zahteve sodstva. Sam je med vrsticami povedal, da se nagiba k ugoditvi zahteve po sodnem postopku, je pa v dvomu glede zahteve po aretaciji. Sicer pa bo svoje zaključke sporočil danes, ko se bo v komisiji začela razprava, ki pa se najbrž ne bo zaključila pred 15. t.m.

Komisija bo morala pregledati niz sodnih aktov, nakar se bo razprava preselila v parlament, ki bo moral odločiti do 26. septembra, ko se bo nadaljeval proces «7. april». Včeraj je pred komisijo spregovoril tudi Negri, ki naj bi ovrgel obtožbe, kot so izjavili nekateri člani komisije.

Sam Negri pa je včeraj tožil dva policijska podčastnika, ki sta ga v nedeljo zasledovala po Rimu. Sam o tem ni hotel dati nobene izjave.

NEZNANI PREDMETI PRI PORDENONU

PORDENON — Kaže, da je področje Pordenona zelo priljubljeno neznanim letečim predmetom (UFO). Ni se še poglelo presenečenje nad čudno štirioglatlo sledjo, ki so jo odkrili v prejšnjih dneh pri Villotti di Chions, ko so včeraj odkrili novo pri Azzanu Decimo. Ožgana površina v tem kraju je zelo podobna tisti iz prejšnjih dni, čeprav je oblika sledu različna: gre za nekakšno okroglo formo, kot da bi na zemljo pristal predmet le z «nosilnimi nožicami» in ne s celotnim ogrođjem.

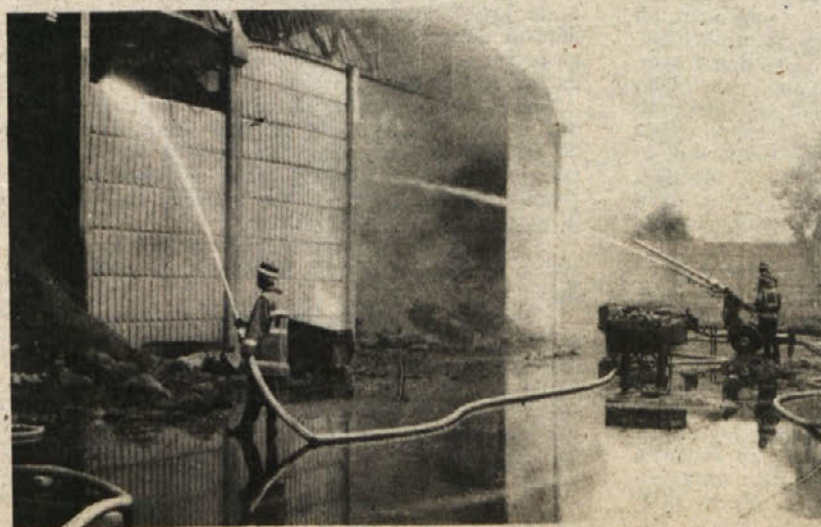
Kaže, da je prisostvoval pojavu tudi očividec, neki kmet, ki je izjavil, da je zjutraj okrog petih videl leteči predmet, ki je pristajal na zemljo. Vendar to ga ni vznemirilo, saj je v bližini oporišče NATO pri Avianu, tako da ni na pojav polagal nobene važnosti.

Danes bo vsekakor marsikaj razjasnjeno. Iz Pise bo namreč prišel znani italijanski ufolog Malanga, ki bo raziskal oba kraja in analiziral tudi material, ki ga je neznani leteči predmet pustil ali izgubil na zemlji.

Vsekakor bo zanimivo tudi dejstvo, da je januarja letos neki 15-letni deček že «videl» leteči predmet, ki naj bi se približal zemlji na razdaljo 300 metrov. V istem obdobju pa so zabeležili podobne sledove tudi na svežem snegu.

Požar v tržaški industrijski coni

V tržaški industrijski coni je v ponedeljek zjutraj silovit požar uničil skladišče plutovine podjetja «Colombin». Ogenj je uničil na tisoče kubičnih metrov lahko vnetljive surovine in povzročil za milijardo lir škode. Gasilci so bili požaru kos šele po več kot desetih urah intenzivnega dela, nato pa so morali še nadzorovati odstranjevanju ostankov iz uničenega skladišča. Pravočasni poseg gasilcev, ki so se pri gašenju poslužili tudi protipožarnega čolna, je preprečil, da bi se lahko ogenj razširil na preostale objekte podjetja «Colombin». Slednje je specializirano v proizvodnji za maslov, ki jih prodaja tudi v tujino. Po vsej verjetnosti kaže, da je požar na skladišču, ki se je ob treh ponočih vnel.

NA 4. STRANI

Izenačenost v Helsinkih

Dva dni atletskega SP v Helsinkih sta prikazala izenačenost moči na svetovni ravni. Poljska je osvojila že dve zlati odličji.

Do prve zlate kolajne so prišli tudi Američani. Osvojil jo je Carl Lewis, črnpolti šprinter iz Alabame, v teku na 100 m. Lewisu obetajo podobno kariero kot Owensu. Prisojeno mu je, da pobere Owensovo dediščino v glavnem zaradi močne komercializacije njegovega imena. Med «dobrotniki» Lewisa so tudi Italijani, ki ne štedijo z milijoni, da s svojim tekstilom prodrejo na neizmerno ameriško tržišče.

Danes bodo razdelili kar sedem serij kolajn. Velesile bi morale nekoliko popraviti svoje izkupičke. Izredno zanimanje vlada za finalni tek na 10000 m. V spopadu med Evropejci in Afričani ima odlične možnosti Italijan Cova. Iz ženskega sedmerboja bi se moral izluščiti nov svetovni rekord.

Izredno naporen bo dan za češkoslovaško tekačico Jarmilo Kratochvilovo, ki bo v dobri pol uri nastopila v dveh tekih. V precejšnji skromnosti bi utegnila tudi Jarmila postati mit tega prvenstva. V skoku v višino se bo po dolgih letih finalni del odvijal brez Italijanke Siemeoni. Kakovost je na primerni višini, z dvema ali tremi skakalkami nad 200 cm.

● Špiljak

NADALJEVANJE S 1. STRANI

nosti, da te probleme odpravimo, je rekel predsednik predsedstva SFRJ. Ko nas veliki ocenjujejo, pravijo, da je z Jugoslavijo lahko. Zanj vnaprej vedo, kako bo reagiral na katerokoli potezo, ker ima stabilno in trajno politiko. Zdaj smo pri tretjem problemu, to so gospodarske težave. Videli so naše gospodarske težave, videli so, da smo prezadolženi, da nismo pravočasno reagirali, na energetsko krizo, na tiste gospodarske težave, ki so nastale, da smo se še naprej zadolževali, kar je zdaj zelo težko reševati v veliko bolj zapletenih mednarodnih gospodarskih razmerah. Preizkušali so našo državo pri odločnih potezah za saniranje gospodarskih razmer.

Bile so napovedi da bo Jugoslavija razpadla, ker so se okrepile republike, da ni perspektive. Dogodki na Kosovu so bili spodbuda za take ocene. Toda najprej so videli, da smo razmere na Kosovu uredili brez velikih problemov in da jih urejamo na demokratičen, samoupraven način, da ne uničujemo nacionalne svobode, ampak da jo krepimo in s tem enotnost države. Sedaj, ko je jasno, da je Jugoslavija naša moč za zelo odločne ukrepe za ureditev gospodarske stabilizacije, je nastala senzacija. Nič ne namreč ni pričakoval, da bo Jugoslavija sposobna sprejeti tako odločne ukrepe, posebej pa, da ne bodo povzročili demonstracij in upora. To je bilo tretje področje, za katero so napovedali, da bo povzročilo razpad, vendar se to ni zgodilo, je poudaril Mika Špiljak. To je povzročilo nov vzpon ugleda Jugoslavije v svetu, ki je po Titu začel bledeti. Zdaj ga moramo čuvati z odločnim izvajanjem tistega, za kar smo se dogovorili in ni razlogov, da ne bi bilo tako. Enotnost države je ohranjena, ugled Jugoslavije dosledno narašča in s tako krepitvijo ugleda v vsem svetu gremo tudi na to proslavo, zaradi katere smo se danes sešli, je med drugim poudaril Mika Špiljak. (dd)

Carinski spodrsrlaj Hajdukovih igralcev

VRTOJBA — V soboto nekaj po 19.30 je na mednarodni mejni prehod v Vrtojbi pri Novi Gorici pripeljal iz Italije avtobus z dubrovniško registracijo, v katerem so bili nogometaši splitskega Hajduka. Ker niso ničesar prijavili, so cariniki bolj natančno pregledali njihov avtobus in imeli so kaj videti. Poleg drugega blaga so bili v prtljajniku avtobusa tudi prenosni televizor z radiom in kasetofon, videorekorder in radiokasetofon ter štiri video kasete. Vse to naj bi bilo last maseja Hajduka Danka Rožiča iz Trogira. Kot je dejal na zaslišanju, je za vse skupaj plačal v Stuttgartu, od koder so bo tekmi pripotovali nogometaši, 2.959 mark. Obmejni organi so mu vse blago zasegli, prav tako pa so mu odvzeli tudi potni list. Razen Rožiča so cariniki prijaviili sodniku za prekrške tudi deset nogometašev Hajduka, ki niso carinikom prijavili večje količine blaga, ki so ga hoteli prenesti v Jugoslavijo. Cariniki v Vrtojbi so se s Hajdukovim avtobusom zamudili skoraj šest ur. (dd)

Kazensko proti neupravičenim podražitvam

SPLIT — Okrožnemu javnemu toilstvu v Splitu so prijavili 15 dalmatinskih pridelovalcev vina, alkoholnih in osvežilnih pijač, ker so že pred mesecem dni podražili svoje izdelke. Dalmacija Vno iz Splitske, podjetje Vno, tobak, sadje iz Imotskega, Vinoplad iz Šibenika in druge organizacije niso bile upravičene podražiti svojih izdelkov, pa so jih vseeno podražile, kot so ugotovili inšpektorji. Zato odločno zahtevajo kaznovanje krivcev in odvzem nezakonitega zasluga.

Pijače so podražili od 37 do celo 134 odstotkov, samo pridelovalci iz Zadra pa so na inšpektorjevo opozorilo cene spet znižali.

Skorajda neverjetno je, da je vino v hotelih, ki so si pravočasno ustvarili zaloge, zdaj cenejše kot v samopostrežnih trgovinah. Organizacije, ki so podražile svoje izdelke, so si neupravičeno ustvarile od 100 tisoč do 300 milijonov dinarjev zasluga. (dd)

Strmoglavilo vojaško letalo

LECCE — Nedaleč od Galatine je včeraj strmoglavilo vojaško letalo, ki je bilo na tem, da pristane. Oba pilota — inštruktor podpolkovnik Anibali ter kadet Orlandi sta skočila s padalom in zadobila le lažje poškodbe. Vojško letalstvo je že uvedlo preiskavo, da bi ugotovilo vzroke nesreče.

STRANKE SE POGAJAJO O IMENIH PODTAJNIKOV

RIM — Govor, s katerim bo predsednik vlade Craxi danes ob 18. uri predstavil svojo vlado poslanski zbor, ne bo dolg, saj bo obsegal le nekaj 25 tipkanih strani ter bo obravnaval politične probleme, s katerimi se bo morala vlada spopasti. Celotnega programa Craxi ne bo prebral temveč bo zadevnih 50 strani razdelil poslancem.

Craxi je danes vodil zasedanje, na katerem so govorili o novih podtajnikih, ki bi jih moralo biti 57. Vlada se bo sestala danes ob 9.30, da bi jih imenovala, prisegli pa bodo po-

polodne ob 16. uri. Kaže, da bo 57 podtajnikov tako razdeljenih: krščanska demokracija bi morala imeti 30, PSI 12, PRI 6, PSDI 5, štirje pa bi morali iti liberalcem. Trideset demokratijskih podtajnikov prihaja iz treh različnih področij krščanske demokracije: 10 naj bi šlo pristašem Zaccagninija, 10 sedanji manjšini, ki se sklicuje na stališča Forlanija, Donat Cattina itd., 10 pa večini, ki ima svoje voditelje v Piccoliju, Andreottiju in Fanfaniju.

Socialisti bodo imeli poleg Giuliana Amata, ki je že bil imenovan za pod-

tajnika pri predsedstvu vlade, še osem Craxijevih pristašev (Zito, Reina, Tiraboschi, Alberini, Barzacchi, Lenoci, Novellini, Scamarcio).

Socialdemokrati bodo najbrž potrdili dosedanje podtajnike, se pravi Scavacchija, Cortija, Ciampaglio, Rizzija in Parrina. Kaže, da bi Belluscio raje prevzel funkcijo v okviru parlamenta. Za republikance krožijo imena Bogija, Ravaglie, Susanne Agnelli, Olceseja, Galassa in Ermellija, štirje liberalni podtajniki pa naj bi bili Costa, Fassino, Melillo in De Lorenzo.

Dedijerova brzjavka Craxiju

BEOGRAD — Predsednik Russellovega razsodišča Vladimir Dedijer je poslal brzjavko predsedniku italijanske vlade Bettinu Craxiju, v kateri izraža v imenu razsodišča najpriskornejšo čestitko ob njegovem imenovanju za predsednika vlade. Zgodovina naših časov, pravi Dedijer, je dokazala, da nobena država ali politična stranka nima monopola nad vzpostavljanjem novih socialističnih razmer in demokracije. Potem ko se je ukvarjal z vprašanjem Afganistana njegove pravice do neodvisnosti si je Russellovo razsodišče prevzelo druge plemenite naloge, vključno s proučevanjem razmer na Poljskem, kot tudi pravic slovenske manjšine v Italiji. Predsedniku Pertiniju, pravi prof. Vladimir Dedijer, smo že poslali dokumentacijo 'prima facie' o njenem položaju. Člani Russellovega razsodišča izražajo zaupanje, da bo Italija kot velika demokratična država zagotovila primerno pravno zaščito slovenske manjšine.

Ob praznih mestih in zaprtih tovarnah

S tem tednom bo na počitnicah kar 20 milijonov Italijanov

Začel se je teden, ki pomeni v Italiji višek turistične sezone, ko se mesta izpraznijo, normalen utrip zastane, stroji v tovarnah molčijo, ljudje se gnetejo na plažah in v hribih. Vse to se bo seveda še stopnjevalo tja do 15. t.m., do «ferragosta», ki pomeni vsakoletni italijanski turistični mejnik, ko je sezona na višku. No, in ni naključje, da so nas pred dnevi na češki meji spraševali, kaj se pravzaprav dogaja v Italiji, saj so vsi na dopustih in da je mejni prehod bolj podooben kakemu italijanskemu prehodu kot pa češkemu.

Če se zarezemo v nekatere podatke, bomo zlahka opazili, da življenje v državi res zastane. V teh in prihod-

njih dneh bo na počitnicah kar 20 milijonov Italijanov, to je 40 odstotkov celotnega prebivalstva. Za mnoge pa je dopust zelo kratek: samo teden dni, kar pa seveda ni dovolj za ustrezen počitek.

Kot običajno so nekateri tudi «obsojeni», da preživijo počitnice v mestu: gre predvsem za upokojence in ostarele, skratka za tiste, ki bi bili najbolj potrebni oddiha.

Turizem je brez dvoma pomemben pojav sodobnega časa. Po zadnjih podatkih kroži po dopustih kar 3 milijarde ljudi, ob tem pa še zanimiv podatek: svojo državo zapusti samo 10 odstotkov turistov. Skratka, turizem je izjemno pomembno gibanje,

Slikar Margutti obtožuje Tortoro

MILAN — Znani televizijski konferensje Enzo Tortoro preživlja res težke čase, saj bo moral ostati še nekaj časa v Rebibbi, poleg tega pa se v večeraj spet oglašil slikar Giuseppe Margutti, ki je pred kratkim pričal proti Tortori.

Margutti je na tiskovni konferenci prebral časnikiarjem prto pismo, v katerem potrjuje vse obtožbe proti Tortori in z njim tudi ostro polemizira, predvsem v zvezi s pismom, ki ga je pred kratkim objavil turinski dnevnik «La Stampa».

Spet skrivnostno pismo o usodi Emanuele Orlandi

MILAN — Primer ugrabljenega Emanuele Orlandi postaja vedno bolj zapleten. Včeraj popoldne je uredništvo časopisne agencije ANSA prejelo pismo od «Turške protikrščanske osvobodilne fronte Turkish». Že prejšnji teden, v četrtek, je isto uredništvo prejelo podobno pismo, ki je bilo prav tako pisano v slabi italijanščini in z mnogimi napakami.

V pismu, ki je prispelo včeraj, je ena novost: v prvem odstavku je rečeno: Sporočilo 2: Ugodili ste naši drugi zahtevi. O Mirelli Gregori (ime dekleta, ki je tudi izginila brez sledu) — XXX — 17 — 13 — 17. Kaj pomenijo te številke in tri črke X? Ali gre morda za šifrirano sporočilo? Tada domneva morda le ni iz trte izvita, saj je po podpisu organizacije še dodatek: «Če starši hočejo informacije o Emanuelu, naj vprašajo tako kot oni in Emanuela vedo ob 23 RAI (zadnja

beseda je v rodniku). Ugrabitelji prej zahtevajo naj papež v nedeljo, 7. avgusta, (se pravi dan pred prihodom pisma) izreče te besede: «Ali Agca je človeško bitje kot Emanuela Orlandi.»

Kot smo dejali je pismo polno napak in težko razumljivo. Vsebuje pa nekaj podatkov o življenju dekleta, ki navedejo policijo na treznejšo presojo, kot je storila s prvim pismom.

Včerajšnje pismo (s kolki in znamkami za 13.000 lir) pravi tudi, da je Emanuela živa in da sprašuje po fantu, ki ji je nudil dokaze o svoji ljubezni.

Zakaj so ugrabitelji nalepili na ovojnico toliko kolkov in znamk? Morda, ker so poslali pismo kot ekspresno in priporočeno. V resnici je prišlo kot ekspresno, ker je za priporočeno pošiljko potrebna navzočnost pošiljatelja na pošti.

Ob zaključku mirovne manifestacije NEREDI V COMISU

COMISO — Tridnevni protest proti oboroževanju in še posebej proti namestitvi ameriških jedrskih raket «cruise» v Comisu na Siciliji, se je žal zaključil z neredi, nasiljem in polemikami. Tiskovne agencije poročajo o kakih šestdesetih ranjenih tako med pripadniki varnostnih sil, kot med manifestanti ter o dvasetih aretacijah, po katerih sta dva manifestanta ostala v zaporu.

Neredi so izbruhnili pred vhomom v vojaško oporišče v Comisu, kjer gradijo poligon za ameriške evroizstrelke. Kakih tisoč manifestantov je posedlo po tleh, nasproti pa se jim je postavila vrsta policijskih agentov in karabinjerjev. Vse do 14. ure se je manifestacija, ki jo je organiziralo gibanje IMAC (mednarodno zborovanje proti manevrirnim raketam), mirno odvijala, potem pa je nekaj manifestantov (baje članov «proletarske av-

tonomije», ki se je z obljubo, da bo spoštovala miren značaj manifestacije, tudi udeležila zborovanja) začelo po policijskih in vojaških vozilih poslati žaljiva gesla. Varnostne sile se jih takoj zaustavile, razvilo se je splošno prerivanje, pri katerem so policisti uporabili solzini plin in palčke, končalo pa se je menda s 60 ranjenimi med manifestanti in varnostnimi silami, od katerih pa k številnim levičarskih parlamentarnih, ki so se udeležili mirovne manifestacije v Comisu.

Brutalen poseg policije in ravnanje kvestorja v Ragusi so nemudoma stro obsodili predstavniki KPI, radikalcev, PDUP in DP, katerih poslanci so bili v neredih ranjeni. Hkrati pa je precej ostrih puščic letelo tudi na račun Bettina Craxija in njegove komaj sestavljene vlade.

Reprogramiranje dinarskih dolgov za stabilizacijsko usmerjene OZD

BEOGRAD — Do nedavnega je izvozno usmerjenemu delu jugoslovanskega gospodarstva ostajal razmeroma visok odstotek od deviznega priliva, kar je dajalo možnosti, da se je nekako znašlo in uvažalo manjkajoče surovine, reprodukcijski material in podobno. Poleg tega so uporabljali kompenzacijske posle, kar je bila začasna rešitev. Vendar pa to ne pomeni, da posamezne delovne organizacije nimajo drugačnih težav, kot na primer rok plačila za izvoženo blago, ker tuji kupci vztrajajo na šestmesečnem, enoletnem ali celo daljšem kreditiranju. Pogosto gre za tradicionalne partnerje, zato bo treba po vsem sodeč delati kompromise. Vse to brez dvoma v zadnjem času vpliva na zadovoljevanje potreb, s tem pa tudi na zadržanost do najemanja blagovnih posojil, ker je treba najeto posojilo pravočasno vrniti. V to skupino sodijo tudi tisti, ki ne proizvajajo neposredno za izvoz. Marsikaj iz uvoza bi prišlo prav, vendar je vprašanje, kako dolg vrniti, je rekel generalni sekretar združenja jugoslovanskih bank dr. Milovan Milutinović.

V sedanjih razmerah z več strani zahtevajo glede koriščenja tujih posojil obvestila, vendar je malo konkretnih aranžmajev in v določenem smislu vlada za držanost do novega zadolževanja. Ne bi smeli pozabiti, je dejal Milutinović, da to niso predraga posojila za sedanje veljavne pogoje na svetovnem finančnem tržišču, čeprav njihova cena ni zanemarljiva. Seveda posojila odobravajo v devizah in nikakršna konverzija ne pride v poštev. So tudi taki primeri, ko blagovna posojila ponujajo v eni državi, medtem ko morajo surovine, reprodukcijski material in drugo, čeprav deloma, kupovati v drugi in izvažati v tretjo državo. Vse to proučiti v kratkem času in prevzeti finančne obvez-

nosti do uglednih posojilodajalcev iz 15 držav, ni preprosto. Pogovori s posojilodajalci v posameznih državah še niso končani, tako da bo kmalu jasno, kdo ima interes in kje. Trenutno so «odprta vrata» do Francije, Italije, ZRN, Avstrije in še nekaterih držav. Na voljo je blizu milijarde dolarjev, ta denar pa bi, če bi ga razumno porabili, lahko spodbudil gospodarstvo in izvoz, je poudaril dr. Milovan Milutinović.

Napačna je ocena, pravi generalni sekretar združenja jugoslovanskih bank, da bo reprogramiranje dinarskih dolgov zajelo vse brez izjeme. To bi bilo v nasprotju s konceptom dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije.

Načelu selektivnosti se zanesljivo ne bo moglo izogniti, in vsak stabilizacijski, oziroma sanacijski program bo šel skozi pravo rešeto. Nemogoče je še naprej dovoljevati, da bi s sredstvi tistih, ki dobro poslujejo, podpirali obstoj kolektiva, kjer sanacija tudi do sedaj ni dala pričakovanih rezultatov.

Čas, ki prihaja, zahteva spodbujanje zdrave proizvodnje, predvsem izvozno usmerjene, je poudaril Milutinović.

Vsekakor ne bo izostala pomoč proizvajalcem surovin, repromateriala in vsem, ki so usmerjeni v nadomeščanje uvozne opreme ali nadomestnih delov. Lahko bi rekli, da so to poglavitna, vendar ne edina merila. Poslovne banke ne bodo podprle reprogramiranja niti eni organizaciji združenega dela, v kolikor se sanacijski projekt ne bo vključeval v stabilizacijske tokove. Bodoča proizvodnja mora biti tako rentabilna, da bo omogočila postopno umikanje prej odobrenih sredstev, ki jih poslovno bančništvo že dolgo terjja, je med drugim dejal dr. Milutinović. (dd)

V OKVIRU PREISKAVE CHINICI Potrjen pripor za štiri osebe

PALERMO — Državni pravdnik iz Caltanissette Sebastiano Patané naj bi potrdil pripor štirih oseb (treh moških in ženske), ki so jih aretirali prejšnji teden v okviru preiskave o atentatu na preiskovalnega sodnika Rocca Chinnicija. Vsi štirje so obtoženi sodelovanja pri pokolu.

Preiskovalci so tudi ugotovili in potrdili, da sta bila mandatarja bratrstva Greco iz Ciacullija, ki ju policija že vrsto let zasleduje. Po drugi strani pa je prišlo na dan tudi ime enega od oseb, ki so jo aretirali v prejšnjih dneh: gre za Pietra Scarpasija iz Palerma, ki pa je docela nov na seznamu mafijcev, čeprav je imel polico za petami že eno leto, ker so ga sumili razpečevanja mamil in trgovanja z eksplozivni.

□ RIM — Cena gorilnega olja je poskočila za 7 lir za liter. Gre za poskoke v vrsti ukrepov, ki bi morali po mnenju izvedencev, zadržati druge petrolejske proizvajalce, še zlasti bencin in plinsko olje. Cena teh proizvodov se je v Evropi močno povežila tudi zaradi okrepitve ameriškega dolarja. Če kotacija dolarja v prihodnjih dneh ne bo padla, bo podražitev bencina in plinskega olja neizogibna že v prihodnjih tednih. V Rimu pravijo, da bi se bencin in plinsko olje že za veliki šmarnen lahko podražile za 15 do 30 lir.

Libanon: v 48 urah dva krvava atentata

BEJRUT — 35 mrtvih in 133 ranjenih je terjal nedeljski atentat, drugi v samih 48 urah, ki so ga izvedli neznanci v Libanonu. Avtomobil-bomba, napolnjen s tritolom, je nekaj po poldnevni eksploziji na glavnem živilskem trgu v Baalbeku, antičnem mestu v dolini Bekaa, ki jo nadzoruje sirske vojaške sile. Žrtve so pretežno preprosti libanonski civilisti, ki jih je bilo v tistem trenutku na trgu na stotine. Eksplozija je povsem razdejala bar v središču trga, pod njegovimi ruševinami pa je našlo smrt največ oseb. Takoj nato so izbruhli trije požari, ki so jih gasilci uspeli ugasiti šele po nekaj urah, medtem ko so ekipe Rdečega križa in prostovoljci pod ruševinami in med plameni mrlično iskali morebitne preživele. Kaže, da je bil avto-bomba napolnjen s kar 75 kilogrami razstreliva, prav tako kot tisti, ki je dva dni prej eksplodiral pred neko mošejo v Tripoliju in ubil dvajset oseb. Tako Tripoli, ki se nahaja na severu Libanona, kot Baalbek, 70 ki-

lometrov oddaljen od Bejruta, sta pod nadzorom sirske čet že od leta 1976. Takrat so namreč sirske vojske vkorakali v Libanon, da bi s svojo navzočnostjo zagotovili spoštovanje prekinitve ognja po letu in pol trajajoči državljanski vojni med libanonskimi kristjani in muslimani.

Novi posebni bližnjehodni odposlanec predsednika Reagana, Robert McFarlane se je medtem v Damasku, kjer so ga zelo hladno sprejeli, srečal s tamkašnjim predsednikom Hafezom Asadom, kateremu je menda predlagal umik sirske vojske iz libanonskega ozemlja.

Papež Janez Pavel II. je v telegramu, ki ga je poslal bejrutskim verskim predstavnikom ostro obsodil tragična atentata v Tripoliju in Baalbeku in ju označil za dejanja slepega terorizma. Poglavar katoliške cerkve je hkrati izrazil željo, da bi s pomočjo dialoga in sporazuma čimprej prišlo do trajnega miru v Libanonu.

V Nagasakiju demonstracije proti jedrskemu orožju

Okoli deset tisoč ljudi je včeraj manifestiralo v Nagasakiju proti tekmovalstvu v oboroževanju z jedrskim orožjem. Nagasaki je s Hirošimo edino mesto, ki je ob koncu svetovne vojne doživel jedrsko katastrofo. (Telefoto AP)

Aretacije demonstrantov

OMAHA (Nebraska) — 189 demonstrantov, vključno s katoliškim duhovnikom je bilo aretiranih med protijedrsko manifestacijo, ki so jo organizirali pred strateškim poveljstvom ameriškega letalstva ob 38. obletnici eksplozije atomske bombe nad Hirošimo. Kaže, da je do aretacij prišlo, ko so manifestanti skušali prodreti v oporišče. Med aretiranimi je tudi duhovnik Darrell Rupier, ki je zaslovel, ko je leta 1980 obiskal osebe ameriškega veleposlaništva v Teheranu, ki so jih muslimanski študentje imeli za talce.

«Nessie» prvič na filmskem posnetku?

LONDON — Ali bo v kratkem rešena skrivnost ločneške pošasti? Vprašanje, ki si ga zastavljajo znanstveniki, pa tudi navadni ljudje, že vrsto let, je spet postalo aktualno v zadnjih dneh, potem ko sta ameriška raziskovalca uspela posneti na magnetoskopski trak domnevno pošast, ki je že vsem znana z imenom «Nessie».

Raziskovalca, ki pripadata skupini za raziskovanje kriptozoologije, že dober teden stalno nadzorujeta jezero Loch Ness s pomočjo videoregistratorjev. Po njihovih pripovedovanju sta «Nessie» prvič zapazila prejšnji četrtek, ko naj bi iz vodne gladine pokukala čudna glava. V soboto pa sta uzrla približno 10 metrov dolgo bitje, ki je plavalo približno en meter pod vodno gladino. «Najprej sva videla val, ki se je hitro premikal po jezeru — sta izjavila raziskovalca — nato se je nekaj prikazalo na površju, vendar se je v hipu potopilo.»

Znanstvenika sta v isti sapi tudi dodala, da bo le podrobna analiza posnetkov lahko odgovorila vsaj delno na vprašanje ali «Nessie» res obstaja in kaj za eno bitje je.

Irska policija preprečila ugrabitev kanadskega milijarderja

LONDON — Posebna enota irske policije je preprečila ugrabitev kanadskega milijarderja Gelena Westona, ki ga je skupina kakih sedem pripadnikov IRA hotela ugrabiti iz njegovega dvorca v kraju Roundwood Park, približno 30 km od Dublina. Weston je solastnik, skupaj z drugimi člani svoje družine verige veleblagovnic ter luksuzne trgovine z živilci «Fortum and Mason» v Londonu.

Policija je prejela anonimno telefonsko obvestilo, da Westona namestitev ugrabiti in je pripravila zasledo. Ko je skupina teroristov prispela je prišlo do streljanja, v katerem je več ljudi bilo ranjenih. Westonovo premoženje ocenjujejo na 9 tisoč milijard lir.

«Zeleni» osamljeni

BONN — V borbi proti namestitvi evroizstrelkov se zahodnonemški socialdemokrati ne bodo povezali z gibanjem tako imenovanih zelenih, saj to ne bi bilo koristno, ker so akcije zelenih take, da škodijo tej borbi. To je izjava, ki jo je dal izvedenec SPD za razorožitev Scheer, ki je še dodal, da dejavnost zelenih samo koristi desničarski koaliciji in njeni tezi, da so tisti, ki protestirajo proti namestitvi evroizstrelkov nevarni za zahodnonemško varnost, za notranji mir in za demokratično ureitev Zvezne republike Nemčije. Nevarna je tudi zahteva, naj ZRN izstopi iz atlantskega zavezništva, kar potrjuje trditve kanclerja Kohla, pravi Scheer, da je glavni problem prej izstop Zahodne Nemčije iz NATO kot pa namestitev evroizstrelkov.

Kitajski pilot dezertiral

SEUL — Kitajski pilot, ki je v nedeljo s svojim migom 21 pristal v Južni Koreji in zaprosil za politično azil, je bil najbrž odšel na Tajvan. Tajvanske oblasti so kot znano obljubile tistim kitajskim pilotom, ki dezertirajo in pripeljejo svoje letalo s seboj nagrado v višini 2,5 milijarde lir. Tako nagrado je že pred časom prejel kapetan Yung-pen, ko je sklenil pobegniti iz LR Kitajske. V Tajvanu take pobege močno reklamirajo, češ da so posledica nezadovoljstva, ki vlada v kitajskih oboroženih silah.

ZDA stopnjujejo pritisk na Nikaragvo

Vojaški manevri ZDA v Hondurasu

TEGUCIGALPA — S prihodom prvih ameriških vojaških enot so se včeraj v Hondurasu začeli skupni ameriško-honduraški vojaški manevri. Gre za največje vojne manevre, ki so jih doslej imeli v Srednji Ameriki in ki bodo trajali od šest do osem mesecev. Pri manevrih bo sodelovalo skupno 11.600 ameriških in honduraških vojakov ter 19 vojnih ladij ZDA s skupno okoli 15.000 mornarji in marinci.

Manevre, ki so se začeli včeraj, vsi komentatorji tolmačijo kot neposreden pritisk ZDA na Nikaragvo, ki jo Washington obtožuje, da izvažajo revolucijo v države Srednje Amerike. Isto mnenje je izrazil tudi glasnik honduraške vojske, polkovnik Cesar Olivier Sierra, ki je v razgovoru z novinarji poudaril, da gre za «jasno opozorilo sandinistični vladi».

Proti manevrom, ki bodo nedvomno zaostriili že itak napet položaj v Srednji Ameriki, so se izrekli predstavniki vseh naprednih držav Latinske Amerike, po mnenju katerih poteza Washingtona ogroža poskuse, da bi po mirni poti rešili spore v Srednji Ameriki. Proti manevrom so se izrekli tudi nekateri poslanci ameriškega kongresa.

V zvezi s položajem v Nikaragvi je ameriški državni sekretar George Shultz izjavil, da ZDA ne skušajo strmoljaviti levičarske sandinistične vlade, obenem pa

«ne morejo prezreti ciljev protisandinistične opozicije.» V tem okviru je v odgovor na vprašanje, ali ZDA podpirajo protisandiniste Schultz dodal da, «glede na mnenje, ki ga imamo o vladi v Managvi, ne moremo prezirati cilja opozicije.» Po mnenju ameriškega državnega sekretarja je sandinistična vlada doslej ravnala tako, da si je sama nakopala nasprotovanje ljudstva.

Končno se je v razgovoru z novinarji George Shultz dotaknil tudi problema miroljubnega reševanja položaja v Srednji Ameriki. S tem v zvezi je ocenil kot spodbudne nedavne izjave Kube in Nikaragve za miroljubno reševanje konfliktov, dodal pa je vsekakor, da «moramo pa še preveriti, če gre zgolj za besede ali pa konkretno pripravljenost na pogajanja.»

O položaju v Srednji Ameriki se je s francoskimi novinarji razgovarjal tudi kubanski premier Fidel Castro. Castro je izjavil, da ocenjuje rešitev salvadorske krize kot enega bistvenih problemov vsega področja. Po Castrovi oceni so salvadorski gverilci dali resne predloge za politično reševanje konflikta, vprašanje pa je, ali bo vlada na te predloge pristala.

Castro je tudi ostro obsodil ameriške vojaške manevre, dodal pa je, da ne bo nikoli klonil politiki sile in izrazil prepričanje, da tudi Managua ne bo popustila takim pritiskom iz Washingtona.

ZDA in Francija o čadski krizi

WASHINGTON, PARIZ — Z ozirom na svojo vpletenost v krizo na Bližnjem vzhodu in v Srednji Ameriki ter na angažiranost na raznih drugih delih sveta, si ZDA v tem trenutku močno želijo, da bi Francija, kot nekdanja kolonialna sila in po vsem so-deč tudi Zaire, odločneje posegla v čadsko krizo in se postavila po robu «vojaški intervenciji Libije».

Francoski zunanji minister Claude Cheysson pa je s svoje strani zagotovil, da ne obstaja nikakršen usklajeni program med Francijo in ZDA glede čadskega konflikta in da Francija ni podrejena ameriški volji ter nima nobenega motiva, da bi posegla sistematično po ameriškem receptu. Pač pa je francoski zunanji minister izrazil zadovoljstvo nad pomočjo, ki jo ZDA nudijo afriškim državam in še posebno Čadu, čeprav bi lahko več storile za gospodarsko pomoč, pri kateri so se v zadnjih letih pokazale dokaj skope.

Irančani in Iračani: tisoči mrtvih na bojišču

BAGDAD, TEHERAN — Iraško poveljstvo je izjavilo včeraj, da so iraške čete preprečile izpad Irancev iz sedmih mest, ki so jih Iračani obkrožili na srednjem odseku fronte. Najhujši spopadi so bili pri mestu Mehran, kjer je bila popolnoma uničena neka iranska brigada. Trupla iranskih vojakov — je dejal neki vojaški glasnik — ležijo po vsem področju bojev. Sedem mest je obkoljenih od prejšnje sobote, ko so Iračani sprožili ofenzivo.

Na bojiščih med Iranom in Irakom se govori vedno o tisočih mrtvih in ranjenih.

Iranski generalni štab na severni fronti pa je sporočil, da so iranske čete našle pri ofenzivi na iraškem področju blizu Darbanda 22 trupel iraških oficirjev. S tega področja so iračani umaknili in po iraških trditvah je iraški predsednik Sadam Husein ukazal postreliti odgovorne častnike.

Hudi časi za sovjetske lenuhe

MOSKVA — Sovjetskim delavcem, ki se doslej niso ravno izkazali po pridnosti in marljivosti, pretijo hudi časi: odslej bodo v podjetjih vinjene delavce, absentiste in lenuhe lahko odstavili ali pa jih premestili na slabše plačana delovna mesta, tistim, ki so brez utemeljenega razloga za dalj časa zapustili delovno mesto pa bodo odšteli nekaj dni dopusta.

To so le nekatere izmed predvidenih sankcij, ki jih vsebuje novi pravilnik o disciplini dela v Sovjetski zvezi. Pravilnik sta sprejeli s skupnim odlokom vlada in zveza sindikatov, da bi izboljšali disciplino na delu, kar je novi sekretar CK KPSZ Andropov prikazal kot enega od pogojev za izboljšanje gospodarskega stanja v državi.

O teh «dodatnih ukrepih» se je v Sovjetski zvezi govorilo že nekaj mesecev, o njih so pisali skoraj vsi listi, bile so predmet javnih razprav. Ukrepi tudi s formalno pravnega vidika uzakonjujejo bitko proti absentizmu, ki jo je Andropov konkretno začel že konec lanskega leta, ko je odredil, naj policija išče po barjih, kinodvoranah in trgovinah tiste, ki so brez dovoljenja zapustili službeno mesto. Policijsko hajko so sicer po enem mesecu prekinili, kaže pa, da je bila zadosten opomin najbolj brezvestnim lenuhom.

«Dodatni ukrepi», ki jih je vlada odobrila skupno z dokumentom splošne vsebine o izgubah na delovnem mestu, ne predvidevajo zgolj sankcij za lenuhe, pač pa tudi nagrade za marljive delavce. Kdor vestno opravlja svojo dolžnost bo imel nekaj dni več dopusta na leto, olajšave za stanovanje in druge ugodnosti. Vsekakor pa ukrepi niso «superjenji» samo proti delavcem: dokaj hudo obdobje preti tudi tistim vodilnim kadrom, ki niso v zadostni meri poskrbeli za to, da bi tovarna imela na razpolago dovolj surovin in repromaterialov, ki so zanemarjali organizacijo dela itd.

Na sliki: lepak, ki poziva k večji disciplini na delovnem mestu.

Kreisky v septembru v dunajskem parlamentu

«Stari lisjak» bo še marsikaj povedal

DUNAJ — Na Mallorci, kjer je bil te dni na oddihu, je bivši avstrijski kancler dal intervju uredniku dunajskega lista «Kurier», po katerem je posredoval nekaj misli o avstrijskem položaju. Bruno Kreisky ni vsakdanja osebnost. V vseh krogih, tako v avstrijski socialistični stranki, kot v ljudskih stranki, pazljivo prisluhnejo, kadar on spregovori, saj ni zaman vodil leta in leta svoje stranke in tudi avstrijskega političnega življenja v svojstvu avstrijskega kanclerja.

Sedaj se je umaknil iz aktivnega političnega življenja, toda nudila se mu bo še marsikatera priložnost, da pove svoje mnenje o avstrijskih zadevah. V septembru bo tako priložnost, ko se bo sestel parlament in bo Kreisky zelo verjetno spregovoril.

To kar je rekel uredniku «Kuriera» mnogim ni ugajalo. Po njegovem ni bilo napačno, da je zapustil vladno krmilo po delnem neuspehu svoje stranke na volitvah. Angleški premier vlada z 42 odst. glasov, zakaj ne bi mogel vladati avstrijski kancler z 48? Vendar je pametno, da človek,

ki je že čez 70 let star, preda krmilo v roke mlajšim.

Ali je napravil napake? Seveda jih je bilo, toda najhujša je bila, ker ni bil dovolj energičen, da ni dovolj kritiziral: napake, privilegije, bogatitve. V teh časih se je namreč ustvaril nov razred in on je zaradi tega v določeni meri razočaran. Politiki morajo biti odločni. On, Kreisky, ne nasprotuje «zelenim», toda zaradi njih je Avstrija ostala brez jedrske centrale v Zwetendorfu.

In potem je vprašanje finančnih stroškov v zvezi z mladimi zakonci in brezplačnimi knjigami v šolah. Po njegovem novi ukrepi ne bi smeli prizadeti najrevnejših slojev.

Potem so se pogovarjali o gospodarstvu. Kreisky je dejal, da se Avstrija še vedno nekako prebija med težavami, toda sedaj je kriza potekala tudi na avstrijska vrata. «Veste — je dejal bivši kancler — lahko je krmiliti v rečni strugi, toda ne more se spremeniti smer toka.»

Potem je še pristavil, da bi moral biti svoj čas bolj odločen in izvajati bolj energično davčno po-

litiko, saj ne bi bil proračunski primanjkljaj danes tako visok. Če bi tako ravnal, bi prišlo v državne blagajne 70 ali 80 milijard šilingov. V zadnjem času pa so ga pregovorili, naj tega ne stori.

Kreisky je menil, da je bil sklep o vladni koaliciji skupaj z liberalno stranko pravilen. Liberalci so sicer meščanska grupacija, toda koalicija bo vztrajala in ne bo prišlo do predčasnih volitev.

Bivši kancler je zelo pohvalil dr. Sinovca, Rekel je, da je potrpežljiv človek, toda je zelo odločen in kar dela, dobro dela.

Kreisky pa se je zelo razjezil nad dunajskim županom Gradzem, ki je pred dnevi izjavil, da se v vodstvu stranke, skupaj s Kreiskim, ni moglo govoriti. Točno — je dejal bivši kancler — toda zato, ker je govoril vedno samo on.

V dunajskih političnih krogih so pričrpani, da bo «stari lisjak» in «zaslužni kancler» vedel povedati v septembru še marsikaj.

Pisani balončki za mir

Tudi v našem mestu, kot drugod po svetu, so se v nedeljo spomnili tragedije Hirošime in Nagasakija. Pisani balončki, ki so jih otroci spustili s Trga Unità visoko v nebo, svarijo države in njihove voditelje, da si miro-ljubno človeštvo želi spravo in sodelovanje med narodi, ne pa vojno in rožljanja z orožjem

Protest zaradi vandalskega napada na stadionu I. maj

Odbor SZ Bor je na svoji izredni seji, ki jo je sklical po vandalskem napadu na njegov objekt na stadionu «I. maj» v Trstu, najostreje obsodil zadnje dejanje fašistične drhali, ki se ni ustavila niti pred sedeži tistih ustanov, ki se v Trstu že desetletja trudijo za tvorbo in prijateljsko sožitje med obema tu živečima narodoma. Žalivke na račun našega društva, ki je v povojnih letih prvo oralo ledino ponovne obudbe telesne kulture med Slovenci v Italiji in se pri tem vključilo v ustroj celotnega italijanskega športa, katerega je s svojimi tekmovalci predstavljalo v vseh, tudi najvišjih ligah, kot tudi na vseh reprezentančnih ravneh, vključno na mednarodnih, dokazujejo, da fašističnim vandalom ni do tega in takega sodelovanja, da želijo obrniti kolo zgodovine nazaj, torej v čas, ki ga vsi poštenji demokrati nočemo in zavramo. Prav zato napad na naš športni objekt ogorčeno obsojamo, od oblasti pa pričakujemo, da bodo fašistične delinkvente odkrile in predale roki pravice.

SZ Bor

Predsedniki rajonskih svetov na sestanku z ACT

Predsednik upravnega sveta konzorcialnega podjetja za prevoze je tudi letos priredil sestanek s predsedniki rajonskih svetov, na katerem jim je o-risal proračun ustanove za finančno leto 1983; poleg tega je bil na sestanku govor o raznih problemih javne prevozne službe v tržaški pokrajini. Predstavnik decentraliziranih organizmov občinske uprave je vodstvo ACT tudi seznanilo z zadnjimi pobudami, ki jih je sprejela ustanova, da bi se uporabniki učinkoviteje in racionalneje posluževali javnih prevozov.

Trgovinska zbornica in CAR TUBI

Trgovinska zbornica je izdala tiskovno sporočilo, v katerem ponavlja svoja stališča glede uporabe pomola Bandiera. Kot smo poročali v nedeljo, je sodna oblast dala zapreti delovišče konzorcija za ladijska popravila CAR TUBI, s čimer je ostalo na cesti 70 delavcev. Zbornica opozarja, da je njen predsednik Modiano že maja letos posredoval pri luški ustanovi EAPT, naj bi konzorciju dovolila še naprej uporabo omenjenih prostorov, a v podobnem smislu se je izrazil tudi zborničin odbor na sejah z dne 15. in 22. julija in svoje mnenje posredoval vodstvu EAPT.

Sprehod po tržaških starinarnah

V njih dobiš vse, kar želiš, le da imaš denar in da se vsaj malo spoznaš

Med največjimi užitki poletnega razpoloženja, ki ga delovne obveze še videnjajo v mestni okvir, je stikanje po raznovrstnih trgovinah, ki jim lahko v določenem smislu rečemo starinarne. Vendar pa se moramo že pred začetkom našega kratkega sprehoda po tržaških starinarnah dogovoriti o pomenu oznake «star predmet».

Nedvomno so dandanes stari predmeti na splošno zelo priljubljeni, zato tudi njihova prodaja ali preprodaja relativno dobro uspeva. Toda že takoj moramo ločiti «staro šaro», to so rabljeni predmeti, ki jih prodajo pod ceno, od starih predmetov, ki so pravzaprav tudi rabljeni, vendar jim njihova častivredna starost in redkost dajeta večjo vrednost. In končno so še tu predmeti, ki sodijo v dragoceno in drago področje antikvariatu, kjer ob občas-nih kupcih pridejo v poštev predvsem poznavalci.

Trst je tudi v tem oziru istočasno površno in pragmatično mesto: vsaka navedena kategorija ima namreč v našem mestu nekaj verodostojnih predstavnikov, toda posebne izbire ne nudi v nobeni od treh.

Začnimo pri «najrevnejšem» predstavniku starinar, pri preprodajalcih «stare šare», med katero pa lahko poznavalci najdejo marsikaj zanimivega. Vendar pa tako iskarni stoli odkrijete celo cenjen «du-najski slamnati» stol. Teh malih, včasih nepredvidenih, zakladnic je v starem mestu, v tako imenovanem «judovskem getu» kar precej: za

Notranjost ene «boljših» tržaških starinarn

dobro kupčijo pa je verjetno treba prej spoznati lastnika, ki bo potem postal tudi najboljši svetovalec.

Ob teh nekoliko neurejenih prodajalnah pa so v zadnjih letih zrastle lepše «sfrizirane» trgovine, kjer tudi prodajajo, «kar dobimo starega», kakor je rekel eden izmed lastnikov privlačne «Bolhe» («La pulce»). Že ime izdaja, da gre za nekaj lahkega z zajedalskim prizvokom, skratka za nekaj, česar se braniš, pa se ne ubraniš. Posebno, če imaš smisel za lepe, a v bistvu ne neobhodno potrebne predmete.

V teh majhnih in okusno opremljenih trgovinah lahko kupite stare škatlice za puder, ki dandanes sta-

nejo od 4 tisoč lir navzgor, njihove nekdanje lastnice pa so jih nemarno metale stran. Lepo, a tudi ne predrago darilo, so lahko na primer porcelanaste skodelice ali ročke za čaj in kavo: njihova cena se giblje okoli petnajst tisoč lir.

Veliko povpraševanja je seveda tudi za kose pohištva, posebej za kakšno mizico ali okrasno ogledalo. Tu so seveda cene zelo različne, kajti pogojujejo jih starost predmeta in trenutno stanje, pa oblika in ne nazadnje povpraševanje odjemalcev po tistem specifičnem predmetu. «Zaljubljenost» kupcev igra namreč na tem področju pomembno vlogo: za nakup je namreč odločilno,

da je izbrani predmet všeč, kar seveda ne pomeni, da je cenen ali dragocen.

Ker zagledanosti niso večne in so večkrat množične, vladajo tudi v svetu starinar modne muhe. Tako je pred časom izbruhnila ljubezen do starih punčk, tistih lepih, a okornih otroških igrac, ki so bile izdelane nekočeno naivno, toda zelo pristrčno. Originali so zelo dragi (tudi preko sto tisoč lir), lepo narejene imitacije pa že dalj časa prodajajo v «normalnih» trgovinah.

Zakonitost, da si vsakdo kupi izključno predmete, ki so mu všeč, še strožje vlada v «pravih» starinarnah, tistih, v katerih prodajajo dragocene in zato drage predmete. Tu sta nujna dva pogoja: poznavanje področja in denar. Tokrat bomo posebej omenili samo star nakit, ki je med stari dragocenimi predmeti morda še najcenejši, oziroma so manjši predmeti dostopni vsakomur.

Sicer naše mesto ne nudi posebnih izbir, v sosednji Furlaniji ali Venetu je tega veliko več. Toda nekatere zlatarne imajo poseben oddelek, na primer «Borsatti» na Korzu, nekaj nakita ima skoraj vsaka starinarna, nekatere, kot je «Liberty» v starem mestu, pa so bolj specializirane v tem. Tudi pri teh predmetih so cene zelo različne, čeprav je treba računati na določeno vsoto (od 100 do 200 tisoč navzgor). Toda predvsem je treba vedeti, kot poudari vsak pošten starinar, da so nakupi v «investicijske namene» precej tvegani in dragi in je zato bolje, da vsakdo kupi, kar mu je všeč. (bip)

Na Opčinah tradicionalni «Tabor»

SKD Tabor prireja od petka do ponedeljka na Opčinah tradicionalni «Tabor» z bogatim kulturnim in zabavnim sporedom. Tako bodo v petek zvečer v dvorani domačega Prosvetnega doma odprli razstavo kostumerke, openske rojakinje Marije Vidau. Umetnica, ki jo bo občinstvu predstavil režiser Jože Babič, je diplomirala na Akademiji za kostumografijo in modo v Rimu, naši javnosti pa je predvsem znana kot kostumerka Slovenskega stalnega gledališča.

Za svoje delo je Marija Vidau prejela številna priznanja, med temi diplomo in srebrno košarico na slikarski razstavi v rimskem «Palazzo delle esposizioni» (leta 1969), Boršnikovo diplomo in nagrado na istimenskem srečanju leta 1975 za predstavo «Dva bregova», nagrado za kostumografijo na 8. jugoslovanskem opernem bienalu leta 1982 za «Veroniko Deseniško», Boršnikovo diplomo in nagrado Društva oblikovalcev Slovenije na Boršnikovem srečanju leta 1982 za «Krvavo svadbo».

Odprte razstave bo, kot smo že omenili, v petek ob 20.30, odprta pa bo do nedelje, 21. avgusta.

Naj še omenimo, da bo v okviru «Tabora» v nedeljo ob 15. uri nastopila nabrežinska godba na pihala, ki jo vodi Stanko Mislej. V ponedeljek pa bo ob 18. uri nastopila folklorna skupina KUD «Karol Pahor» iz Pirana, zatem pa se bodo publiki predstavili člani domačega folklorne skupine SKD Tabor. Vsak večer bo prosta zabava s plesom.

● Šola za usposabljanje bolničarjev «Guido Ascoli» sporoča, da se bodo vpisovanja za tečaj poklicnih bolničarjev zaključila konec tega meseca. Vse informacije v zvezi s tečajji nudijo v tajništvu zavoda Ul. Stuparich 1 (tel. 783-882).

ZADNJA VEST Z GORIŠKEGA

Smrtna nesreča v Sovodnjah

Do smrtne nesreče je prišlo sinoči, nekaj pred 20. uro v Sovodnjah. Življenje je izgubil 27-letni Patrizio De Fraia s Peči, Ul. Sauro 15. Nerodno je padel pod traktor, ki ga je upravljal 39-letni Boris Tomšič iz Sovodnj. Dinamiko nesreče šele ugotavljajo. Vsekakor se zdi, da je usodne poškodbe De Fraia zadobil šele potem, ko je padel z vozila. Zadnje kolo traktorja mu je namreč zmečkalo prsni koš, zadobil pa je tudi hude poškodbe po glavi. Nesreča se je zgodila na glavni ulici v Sovodnjah, v neposredni bližini vrta. Boris in Patrizio sta se s traktorjem peljala v smeri proti Gorici.

Ob pretresljivi izgubi sina Uroša izrekava družini Miroslava Košute najgloblje sožalje

Suzana in Drago Mirošič

Dragemu Alešu in staršem izrekajo občuteno sožalje ob smrti Uroša njegovi sošolci.

Iskreno sožalje Miroslavu, Marti in Alešu izrekajo Milena, Franko in Maksi.

Dragi Marta, Učko in Aleš pridružujemo se vaši neizmerni žalosti v teh težkih trenutkih

Dragica, Ramiro in Ana

Marti in družini izrekajo globoko sožalje kolegice Mara, Nadja, Marina, Irma in Evelina.

Narodna in študijska knjižnica izreka članu odbora Miroslavu Košuti in družini globoko sožalje ob izgubi sina Uroša.

Marta, Učko in Aleš žalujemo z vami

Sergij, Snežka in Devan

Letališče v Ronkah žrtev državnoobrambne politike

Deželni odbor je soglasno odobril sklep, da je treba pozvati vlado, naj nanovo prouči vprašanje zračnega koridorja, v katerega so utesnjeni citi leti vzdolž jugoslovanske meje, služnosti. Vsako letalo, ki prileti z evropskega vzhoda, severovzhoda ali severa, mora nad našo deželo nujno v tako imenovani koridor P. 5 Ronke-tala preusmerjati, s čimer se čas potovanja zdaljša na škodo ekonomičnosti. Dežela in država sta potrošili 21 milijard lir za tehnološko posodobitev letališča v Ronkah, piše v sklepu deželne odbora, toda kaj pomaga, ko pa zaradi omenjene omejitve, ki jo je

odredilo obrambno ministrstvo, ni mogoče docela izkoristiti letališčnih zmogljivosti. Ne samo, marsikateri tuji letalski družbi se proga do Ronk sploh ne splača, kolikšna pa je zaradi tega gospodarska škoda v naši deželi, je na dlani.

Zahtevo o omiljenju omejitve, če je že ni mogoče odpraviti, so postavile deželni upravi razne javne uprave in zasebne ustanove pa tudi industrijske družbe. Deželni odbor je zahtevo osvojil in sedaj jo bo posredoval pristojni oblasti v Rimu.

● Na Gradu sv. Justa je odprta zanimiva razstava o prazgodovini Jadrana z naslovom «Caput Adriae».

Še v smrtni nevarnosti mopedist iz Milj

Na oddelku za oživljanje se še vedno bori s smrtjo 54-letni upokojenec Mario Delise iz Ul. Noghere 2, ki se je v nedeljo okrog 13. ure hudo ranil v prometni nesreči v Miljah. Veliko avtomobilistov je nemočnih vide-lo, kako je Delise zapeljal s svojim mopedom proti predoru, ki pelje z obalne ceste v središče Milj, a je ne-pričakovano spremenil smer vožnje, zavozil na pločnik ob predoru in se zalezel v zid, kjer je obležal v globoki nezavesti.

Zdravniki so ugotovili, da si je prebil lobanjo in zlomil čeljustnico ter več reber. Karabinjerji iz Milj, ki so takoj prišli na kraj nesreče, domnevajo, da se je Delise tako hudo ranil, ker je verjetno z glavo udaril ob žebelj, ki tiči v zidu. Vprašanje, zakaj je spremenil lok ovinka, tako da je zavozil na pločnik ostane vsekakor nerešeno.

Policija iz Zimbabveja vneto išče morilce Giovannijske Parodije

Tiskovne agencije so sporočile, da je policija iz Zimbabveja po umoru tržaškega zemljiškega posestnika Giovannijske Parodije sprožila obsežno akcijo, da bi prišla protiviladne gverilce, ki so v četrtek ubili Parodija in ugrabili njegovega 14-letnega sina, medtem ko je 19-letni hči, ki je iz skrilavišča pričala krutemu dogodku, uspelo zbežati. Oborožena skupina je ustrelila zemljeposelnika, ko je hranil domače živali. Njegovega sina pa je prisilila, da je vzel s seboj nekaj obleke in težke čevlje in da jim je nato sledil. Giovanni Parodi je živel v afriški državi že več kot 30 let.

● V občinski galeriji (Trg Unità) bodo v četrtek, 11. avgusta, odprli slikarsko razstavo Edoarda Pirusela.

Prva številka je izšla pred nekaj dnevi

Openci imajo svoje glasilo

Hvalevredna pobuda SKD Tabor in Knjižnice P. Tomažič in tovariši

Na začetku avgusta je izšla prva številka glasila Slovenskega kulturnega društva Tabor iz Knjižnice Pinko Tomažič in tovariši. Izdajanje glasila je nedvomno velikega pomena, saj je pomanjkanje take oblike sodelovanja med ustanovo, člani in širšo stvarnostjo pri naših društvenih precejšnja vrzel. Društvena glasila, če že obstajajo, izidejo največkrat ob posebnih prilikah, to je občasno. Največkrat nimajo torej društva trajnega občila, ki bi lahko predstavljali tudi svojevrstni preizkusni trenutek v delovanju neke ustanove.

Sestava takega glasila je seveda zamudna in zahteva veliko dela. Treba je najti ljudi, ki bi članke prispevali. Aktivni prosvetni delavci so pa itak prezaposleni, drugi se po svoje izmažejo, češ da niso za to pripravljeni. Ko pa že utegnejo zbrati dovolj število prispevkov, te nato čaka tiskanje, v tem primeru tipkanje na matrice in končno razmnožitev.

Jasno je torej, da vse to delo, ki se za glasilo skriva, pohvalno govori o društvu Tabor in Knjižnici Pinko Tomažič in tovariši, predvsem v času, ko se vsakdo najraje odpelje na počitnice.

Pri prvi številki glasila (druga je napovedana za november) so sodelovali Milko Čebulec, Kostanca Filipovič, Drago Gorup, Živa Gruden, Lucija Hrovatin, Stanka Hrovatin, Nori Jerič, Nives Košuta, Ingrid Kralj, Olga Lupinc, Vojmir Tavčar in Magda Tavčar.

V uvodniku glasila beremo, da je njegov cilj odražati stvarnost, hote nja in delo na področju, kjer društvo in knjižnica delujeta, obenem pa je glasilo preverjanje dosedanje poti. Zraven tega bi v glasilu dobilo svoj prostor vse tisto, živa beseda, osebna pričevanja in spomini, ki bi drugače mogoče šlo v pozabo. Zato bi lahko tu objavili prispevke o zgo-

dovini prosvetnega delovanja na Opčinah in spomine tistih domačinov, ki so s svojim predvojnim in povojnim delom bogatili zgodovino vasi. Glasilo pa naj bi se še na svojevrsen način vključilo v širši načrt društva, ki stremi po izoblikovanju boljše in pravičnejše družbe in to v trenutku ko doživlja svet globoko krizo vrednot.

Eno najbolj perečih vprašanj, s katerim se slovensko prebivalstvo na Opčinah sooča, je akcija za odpravo openskega streljšča na Pikelcu, ki so jo začeli 19. decembra lanskega leta. K akciji so takoj pristopila vsa društva, organizacije in ustanove, ki so poimenovane po Pinku Tomažiču in tovariših ter preživelih obsojenci drugega tržaškega procesa. Zato so v glasilo ponatisnili pismi, ki so ju v zvezi s tem naslovili na predsed-

nika republike Sandra Pertinija. Urjenje v streljanju, ki ga na openskem streljšču prireajo zasebna društva, predstavlja namreč globoko žalitev in skrunitev tal, kjer je svoje življenje med leti 1941 in 1945 žrtvovalo najmanj 96 protifašistov.

O nemarnosti pristojnih oblasti glede na nerešeno vprašanje openskega pokopališča je objavljen članek, kjer so navedeni tudi vsi prizivi in protesti v zvezi s tem. Sledijo prispevki o delovanju društva po odsekih ter zapis prvega srečanja, ki so ga na Opčinah priredili z avtorjema študije Tiha asimilacija, Emidijem Susičem in Danilom Sedmakom. Glasilo vsebuje še članek o odnosu med mladino in društvom ter seznam nagrajencev, ki so za svoje delovanje prejeli priznanje Zveze slovenskih kulturnih društev.

«Naš praznik» v Koludrovci odlično uspel

Včeraj se je v Koludrovci zaključil tridnevni Naš praznik, ki ga je že četrto leto zaporedoma priredila zgoščenka sekcija Slovenske skupnosti. Praznik je odlično uspel, saj se je, posebno v nedeljo, v prikupnem gozdiku zbralo zelo veliko število obiskovalcev. Da je briškola res zelo priljubljena pri nas priča dejstvo, da se je v soboto popoldan prijavilo za tekmovanje kar 48 parov. V nedeljo zjutraj je bilo med tekmovanjem v škrilah veliko zagrizenih in napetih bojev. V bogatem kulturnem programu, ki je trajal kar dve uri in pol, je imel najprej koncert openski ansambel Taams, ki že štirinajst let nastopa na podobnih prireditvah. Tudi kantavtorja Štoka in Tul sta brezhibno izvedla svoj program. Nastopil je tudi doberdobski mešani pevski zbor «Hrast» pod vodstvom Karla Lavrenčiča. Zbor je že nastopil med našimi rojaki v Milanu, Karlovcu in Beljaku. Anton Petje je odlično podal govor dr. Karla Lavriča, odvetnika v Ajdovščini, ki ga je imel na taboru pri Šempasu 18. oktobra 1868. leta.

V pozdravnem govoru je Jožko Gruden v imenu zgoščenke sekcije ugotovil, da je SSK tako na občinski kot na deželni ravni pri zadnjih volitvah pridobila nove volivce, hkrati pa je izrazil zaskrbljenost zaradi stalnega naraščanja neslovenskega prebivalstva v občini. Dotaknil se je tudi zaskrbljujočega gospodarskega položaja, ki še zlasti prizadene socialno najbolj ogroženi del prebivalstva. Rafko Dolhar pa je izrazil zadovoljstvo nad doseženimi volilnimi rezultati in izrazil prepričanje, da je volilni rezultat tudi sad pluralistične in ideološke razvejanosti SSK.

Nastop pevskega zbora iz Doberdoba na prazniku v Koludrovci

Velika udeležba na prazniku komunističnega tiska v Križu

Tradicionalni praznik komunističnega tiska v Križu, ki je trajal od petka do nedelje, je dobro uspel; o tem priča veliko število obiskovalcev, ki so se v vseh treh dneh zbrali na prireditvenem prostoru ter se zadržali ob dobro založenih kioskih in sledili programu. V nedeljo dopoldne je bil ringa raja za otroke, popoldanski del sporeda pa se je začel z nastopom kriške godbe na pihala, ki je pod vodstvom kapelnika Hermana Sulčiča z dobro izbranim spletom skladb zabavala prisotne. Popoldanski del sporeda je predvideval tudi politična govora, ki sta ju imela člana strankine pokrajinske nadzorne komisije Germano Švara in strankinega pokrajinskega vodstva Giorgio Apostoli; v večernih urah je obiskovalce zabaval ansam-

bel Lords. V svojem govoru se je Germano Švara podrobneje zaustavil ob nerešenih problemih, s katerimi se spoprijema slovenska narodnostna skupnost; s temi v zvezi je ponovno podčrtal prizadevanja KPI, da bi naša manjšina čim prej dobila zakon o globalni zaščiti. Giorgio Apostoli pa je v svojem posegu glavno pozornost namenil v sedanjem trenutku zelo občutenemu problemu miru v svetu.

Izleti

SPDT vabi udeležence izleta v Makedonijo na sestanek danes, 9. avgusta, ob 20. uri na društvenem se-dežu.

Združenje Union - Podlonjer - Sv. Ivan priredi enodnevni izlet v Postojno - Pivko jama dne 15. avgusta (ponedeljek) in dvodnevni izlet 14. in 15. avgusta na Koroško (Gospa sveta - Celovec - Vrbsko jezero in Velenje); cena 70.000 lir. Informacije in vpisovanje v Ul. Valdirivo 30/II. nadstropje vsak torek in četrtek od 17. do 19. ure, telefon 64459 ali 732858.

Čestitke

Danes slavita 25. obletnico poroke MARA in EVGEN DOBRILA. Vse najboljše jima želijo Miro, Flavia in Max Krasna.

Gledališča

VERDI
Danes ob 20.30 tretja predstava «Viktorija in njen huzar» Paula Abraham. Orkester vodi Oskar Danon.
CANKARJEV DOM
Razstave
Do 24. avgusta (sprejemna dvorana) 15. mednarodni grafični bienale. Vstopnice so v prodaji pri blagajni Cankarjevega doma v Emonskem prehodu od ponedeljka do petka, od 9. do 11. in od 16. do 20. ure, ob sobotah, od 9. do 11. ure in pred pričetkom predstave.

Kino

Ariston 21.30 «Ufficiale e gentiluomo». Režija Terence Hachford. Igrajo Richard Gere, Debra Winger, Louis Gosset jr.
Fenice Zaprto. Jutri ob 16.00 «El Cid». C. Heston, c. Loren.
Nazionale Dvorana št. 1 ob 16.00 «I piaceri di Brigitte». Prepovedan mladini pod 18. letom. Dvorana št. 2 16.00 «Blue nude — Le ragazze mozzafiato». Prepovedan mladini pod 18. letom. Dvorana št. 3. 16.00 «Conan, il barbaro». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Grattacielo 17.00 «Ritorno dall'inferno». M. Landon, J. Prochnow, Priscilla Presley.
Mignon 16.30 «Il più bel casino del Texas».
Aurora 17.00 «Virus». Prepovedano mladini pod 14. letom.
Capitol 17.30 «Dark Crystall».
Cristallo Zaprto do 11. avgusta.
Radio 15.30 «I vizi erotici di mia moglie». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Vittorio Veneto 17.00 «I morti e sepoliti».
Lumiere Do 1. septembra zaprto zaradi počitnic.
Giardino pubblico 21.00 «Taps, squilli di rivolta».

S. E. D. O. C.

Tržaški pokrajinski urad za delo sporoča, da mednarodni biro za delo išče delovno silo z naslednjimi kvalifikacijami:
za VELIKO BRITANJO: 1 diplomiran bolničar;
za FRANCIJO: 5 kemijskih tehnikov; 1 mehanični inženir; 1 ekonomist - pravnik.
Za vsa nadaljnja pojasnila se zainteresirani lahko obrnejo na Ufficio Mobilità Territoriale pri Tržaškem pokrajinskem uradu za delo. Trst, Ul. F. Severo št. 46/1, soba št. 9.

Razna obvestila

Sindikata slovenske šole, tajništvo Trst obvešča, da je zaradi počitnic zaprt sedež v Ul. F. Filzi cel mesec avgust. Sedež bo ponovno odprt v začetku septembra v dneh, ki jih bo odbor pravočasno javil po dnevnem časopisu.
Zveza slovenskih kulturnih društev obvešča, da so uradi popolnoma zaprti od 8. do 15. avgusta.
SKD Tabor - Prosvetni dom - Društveni bar je odprt vsak dan od 17. ure dalje, ob ponedeljkih, četrkih in petkih pa tudi v jutranjih urah.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem poštemu najditelju g. G. PANJEKU iz Trsta za fotoaparati, ki sem ga izgubil v juliju na počitnicah na Jezerskem. Pino Cepar.

Mali oglasi

telefon (040) 79 46 72

ZOBOZDRAVNIK IVO PETKOVŠEK bo odsoten od 10. do 31. avgusta. **PRODAJAM** šotorsko platno 13x7 m primerno za pokrivanje. Tel. 226113. **OSMICO** je v Rupi odprl Venceslav Buzin. Toči belo in črno vino. **ČISTILNICA** Tatjana — Nabrežina Kamolomli 78/D odprta vsak dan od 8. do 13. ure in od 16. do 19. ure; ob sobotah zaprta. **PRODAJAMO** mladiče dobermann z rodovnikom. Tel. 213-526 od 19. ure dalje. **ODDAJAMO** v najem za krajšo dobo dvosobno stanovanje na zahodnem Krasu. Telefonirati v večernih urah na številko 225-320. **VINOGRAD** oddamo v najem v Grljaju (nad žel. postajo), približno 500 kv. m, samo sposobni osebi. Poudarje na oglašni oddelek pod šifro «Vinograd». **OSMICO** je odprl Miro Žigon v Zgoniku. Toči belo in črno vino. Dobrem stanju, 80 kv. m. Telefonirati na št. 220-601 od 13.30 do 14.30. **NAŠLI** smo enoletnega, majhnega psička, rjave barve z belimi in črnimi lisami na čisti Salež-Zgonik. Telefonirati 229103. **OSMICO** je odprl Venceslav Legiša v Mavhinjah.

Včeraj-danes

Danes, TOREK, 9. avgusta 1983
JANEZ
Sonce vzide ob 5.47 in zatone ob 20.24. — Dolžina dneva 14.37 — Luna vzide ob 6.19 in zatone ob 21.18
Jutri, SREDA, 10. avgusta 1983
LOVRENC
Vreme včeraj: temperatura ob 12. uri 24,8 stopinje, zračni tlak 1014,3 mb ustaljen, veter 13 km na uro severo-vzhodnik, vlaga 30-odstotna, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 25,5 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN OKLICI

RODILI SO SE: Elisa Vertovec, Gabriele Bortulin, Marco Vascotto, Raffaella Fantina, Valentina Castagna, Enrico Peracca, Micaela Oblak.
UMRLI SO: 84-letna Wanda Rosinski dall'Abaco, 72-letni Giuseppe Germani, 76-letna Emma Beltrame por. Sbaiz, 94-letna Emilia Malle, 66-letna Olga Spunton, 55-letna Maria Milosla, 68-letna Simeona Kir, 91-letna Gisella Bole, 88-letna Maria Baldassi vd. Reiner.

DOLINA

OKLICI: uradnik Edoardo Sosic in uradnica Susanna Mauri, elektrikan Fabio Svara in gospodinja Nadja Pečar, orožnik Girolamo Migliore in študentka Daniela La Mantia.

DEVIN - NABREŽINA

OKLICI: zdravnik Sergio Imeglio in kirurginja Annamaria Minca.

REPEN

OKLICI: mesar Silvester Puric in estetikar Marta Bernarda Tomšič.

ZGONIK: finančni strožnik Domenico Glorioso in gospodinja Orsolina Sorgente - Russo.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 8.30 do 20.30)
Ul. Giulia 1, Ul. sv. Justa 1, Ul. Felluga 46, Ul. Mascagni 2, Sesljan, Bazovica, Žavljje.

(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)
Ul. Mazzini 43, Ul. Tor S. Piero 2.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 20.30 dalje)
Ul. Mazzini 43, Ul. Tor S. Piero 2, Sesljan, Bazovica, Žavljje.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunc: tel. 228-124, Bazovica: tel. 226-165, Opčine: tel. 211-001, Zgonik: tel. 225-596, Nabrežina: tel. 200-121, Sesljan: tel. 209-197.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 21. do 8. ure tel. 732-627, predpraznična od 14. do 21. ure in praznična od 8. do 20.

Šolske vesti

Tržaško tajništvo Sindikata slovenske šole obvešča zainteresirane neustno osebe, da je na šolskem skrbništvu na ogled dokončna lestvica za dodelitev suplenc neučnemu osebju v šolskem letu 1983/84 in 1984/85. Zainteresirani lahko dobijo slovenske obrazce, za prošnje na posamezne šole v sobi štev. 4. Rok za vlaganje teh prošenj zapade jutri, 10. t.m., tj. 10 dni po objavi dokončne lestvice.

Razstave

V Tržaški kreditni banki razstavlja Atilij Kralj svoja zadnja dela z moškimi motivi.
V TK galeriji - Ul. sv. Frančiška 20 je odprta skupinska razstava grafik: 3 tržaški umetniki in grafika ljubljanske šole.

MENJALNICA vseh tujih valut

9. 8. 1983

Ameriški dolar	1.590
Kanadski dolar	1.285
Švicarski frank	730
Danska krona	162
Norveška krona	210
Svedska krona	200
Holandski florint	527
Francoski frank	194
Belgijski frank	26
Funt šterling	2.350
Irski šterling	1.865
Nemška marka	590
Avstrijski šilling	83,50
Portugalski escudo	12
Pezeta	10
Jen	5
Avstralski dolar	1.275
Drahma	17
Debeli dinar	13,75
Mali dinar	14,75

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

S.P.A.

TRST - ULICA F. FILZI 10

Rezijanski folklorni festival bo umrl?

Za borih 800 tisoč lir gmotne pomoči ni «dokumentacije» nikoli dovolj

«Na tem odru se je v desetih letih zvrstilo preko 100 folklornih skupin, pretežno iz sosednjih držav in tudi iz ostale Evrope. Gledalcev pa je bilo po naših računih preko 15 tisoč.»

S temi besedami je predsednik rezijanske folklorne skupine Luigi Paletti odprl v nedeljo zvečer na športnem igrišču v Reziji osrednjo prireditev letošnjega Festivala rezijanske folklorne skupine. Prireditev, ki je postala že del življenja in zgodovine Rezije, vabi vsako leto v slikovito dolino pod Musci in Kaninom številne obiskovalce, ljubitelje ljudske kulture in rezijanske izseljence. Velja omeniti, da živi danes v Reziji približno le 1.500 ljudi, razpršenih po svetu pa jih je nad 40 tisoč.

Prvi so stopili na oder gostitelji, ki so ustvarili prijetno vzdušje in lahko trdimo, da so bili prav glasba in plesi izseljenke folklorne skupine jedro vse prireditve. Predstavili so bogat repertoar, ki vedno očara tako poznavalca kot tistega, ki se prvič približa temu svetu. Ne gre le za arheološko iskanje starih ljudskih tradicij in plesov, pač pa za živo in tvorno kulturo, kar med drugim potrjuje tudi dejstvo, da se tudi danes na osnovi modelov in sloga starejših pesmi ustvarja. Naj omenimo na primer novejšo skladbo «Ta emigrantova», posvečena kot nam po v nedeljo predstavili številnemu občinstvu in s katero so želeli pozdraviti vse prisotne emigrante. Od občinstva se je rezijanska skupina poslovila z znano «Lepa mamarica», ki je postala himna in simbol doline.

Sledil je nastop skupine «Lepa Anka» iz Vinice pri Novem mestu, ki je predstavila narodne noše, ples in glasbo Bele krajine. Ponovno so se predstavili rezijanski publikli plesalci skupine «Alpenvereines» iz Beljaka, ki so posredovali obredne tradicionalne ples iz Koroške in iz drugih predelov Avstrije.

Zaključil je večer nastop skupine «Danzerini di Lucinico» iz Ločnika pri Gorici, ki deluje že od l. 1929 in ki je doživela velik uspeh pri publiku, čeprav je pri marsikomu pustila vtis, da gre za nekoliko «pocukrano» in umetno folkloro, ki se prilagaja današnjemu in predvsem neosvojenemu okusu.

Bil je lep praznik, ki pa bo tudi zadnji, vsaj sodeč po besedah predsednika skupine Luigija Paletti. Na športnem igrišču, kjer se je doslej vsako leto odvijal praznik, bodo namreč uredili razna igrišča in zgradili športne strukture. V dolini pa baje ni podobnih ustreznih prostorov za tovrstna praznovanja. Tudi v tem primeru torej drži latinski rek, da nihče ni prerok v lastni domovini. Rezijanska folklorna skupina, ki ima preko 45 nastopov letno izven Rezijske doline, ki je nastopala po skoraj vseh odrih Evrope in ki bo v kratkem šla gostovat v ZDA in Kanado, se srečuje doma s številnimi težavami.

Pa še to, videmska pokrajinska uprava ni še odobrila finančne podpore skupini (800 tisoč lir) za leto 1982 in stalno zahteva novo dokumentacijsko gradivo kot potrditev kakovosti in obsega opravljenega dela.

JOLE NAMOR

Tretja opereta tržaškega operetnega festivala

Razgibana in barvita «Viktorija in njen huzar»

Režiser Giorgio Pressburger, dirigent Oskar Danon

O Abrahamovi opereti «Viktorija in njen huzar» smo že imeli priložnost zapisati, da vsebuje glede na dotlej dano operetno produkcijo nekaj novega. Nastala je v tridesetih letih našega časa, ko so z onstran oceana začele v Evropo pljuskati melodije in ritmi «fokstrotov», «bostonov» in drugih modernih plesov, v Evropi pa se je po prvi svetovni vojni in sovjetski oktobrski revoluciji že nakazoval dramatičen razvoj, katerega žrtev je še pred izbruhom druge svetovne vojne postal tudi Paul Abraham, madžarski kompozitor židovskega porekla.

Na operetnih odrih Dunaja, Budimpešte in drugih mest so osvajale občinstvo nesmrtni Leharjeve in Kalmanove melodije, Abraham pa je vstopil v ta čarobni svet šele leta 1928 s svojim prvencem «Gospodičin mož». Dvoleten za novosti ni mogel tega sveta in v težnji, da ne bi bil zgolj posnemalec velikih vzornikov, je na besedilo Alfreda Gruenwelda iz Fritza Loehnerja - Bede napisal z novim: valčke s fokstroti, polkar mu je seveda dajala priložnost vsebinska sama, ki se odvija od Sibirijske preko Japonske in angleške ameriške puščave do Petrograda do finala v madžarski «puszti», domovini glavnih osterjev dogajanja.

Tako je njegova «Viktorija in njen huzar» postala v muzikalnem smislu nekakšna prelomnica med klasično opereto in musicalom oziroma revijavili svet.

Razumljivo je zato, da imajo pri uprizoritvi te Abrahamove operete vključevanju odrskega dogajanja in režograf, dirigent in potem seveda tudi nosilci petih in igranih vlog, polno bolj, ker je «Viktorija» tudi v opereti, saj niha med dramo in komedijo z vse več prevladujočo noto patetične domovinske ljubezni.

Režiser Giorgio Pressburger se je kompleksnosti svoje naloge zavedal in ji je bil tudi v veliki meri kos. Čeprav bi prav zaradi njegove velike gledališke izkušnosti pričakovali, da se bo znal izogniti nekatere predolgoveznim dialogom (zlasti v drugem dejanju). Sicer pa je znal

odlično izkoristiti oder zlasti pri razporejanju in domiselnem vodenju množičnih prizorov z zborom, baletom in raznimi statisti na sceni, ki jo je zasnoval Carlo Calvi z lepimi in dokaj izvirnimi koreografijami Franca Estilla in sredi bogastva kostumov po zamislih Sebastiana Soldatija.

Predvsem pa je imel režiser izjemnega sodelavca v dirigentu Oskarju Danonu, v tem verziranem mojstru taktike in tudi dobrem poznavalcu operetne vrsti in njenih zahtev. Pod njegovim vodstvom je orkester muziciral z dognano melodično barvitostjo in ritmično pestrostjo.

Zasedba vlog je bila tokrat tako v pevskem kot igralskem oziru zelo posrečena. Gabriella Cegoleam, kot Viktorija tokrat prvič gost tržaškega operetnega festivala, je zadovoljila predvsem pevsko in pojavno, nejasna je bila le v govoru.

Njen partner kapitan Koltay je bil tenorist Gaetano Scano, pevec, ki zna svoje ne prevelike vokalne zmogljivosti dobro dozirati. Viktorijinega moža, angleškega ambasadorja Hodgsona, je s pevsko in igralsko eleganco tolmačil nekdanji pevec lahke glasbe Arturo Testa. V pevskem smislu je bila malo presenečenje Liana Rotter kot Japonka O Lia San, prav tako pa Vincenzo Manno kot grof Ferry, pa Emilio Curiel kot bonco in Luigi Palchetti kot župan madžarskega mesteca Dorozma, v katerem se zgodba vesela — kot se za opereto spodobi — tudi konča s tremi porokami v vrtoglavem ritmu čardaša in napevanju madžarski zemlji.

Teža komičnega dela operete je spet slonela na dveh specialistih tega žanra, na sopranistki in subretki Danieli Mazzucato in na rojenem komiku Sandru Massiminiu. Sopranistka Mazzucato je zaigrala in zapela svojo Riquette, Viktorijino sobarico z izjemno svežino in pravišno dozo razigranosti. Massimini pa je svoj večplastno vlogo od sicer posiljenih, pa vendar sprejemljivih tragičnih trenutkov do prekipevalajoče komičnosti, podal z dobrim nadzorovanjem svoje ekspanzivnosti. Kozaka je igral Granfranco Saletti.

V celoti lepa predstava, ki kljub svoji izredni dolžini in nekaterim razvlečenostim ne utrjuje in daje še eno potrdilo uspešnosti tržaškega operetnega festivala. (jk)

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal
13.00 Poletni maraton
13.30 TV dnevnik
13.45 Casta diva - film
15.20 Glasbene meje:
Afriški festival - 1. del
15.50 Happy days - TV film
16.15 L'opera selvaggia:
Perù
16.50 Danes v parlamentu
17.00 - 19.45 Fresco fresco - glasba, spektakel in zanimivosti
17.10 Astroboy
17.30 Poglej in zmagaj
18.00 Colorado
18.30 Potovanje v skrivnostni svet
18.40 Gosti in glasba
19.00 J. London:
L'avventura del grande Nord - 4. del
19.30 Poglej in zmagaj
19.45 Almanah jutrišnjega dne in Vremenska napoved
20.00 TV dnevnik
20.30 Macario:
Zgodovina nekega komika - 2. serija
21.50 Quark:
Otoki, kjer živijo pingvini - dokumentarec
22.40 TV dnevnik
22.50 Neapelj prej in pozneje
00.05 TV dnevnik - Zadnje vesti

Drugi kanal
13.00 TV dnevnik - Ob 13. uri
13.15 Sola in vzgoja:
Jadranje
13.45 Cinevarietà
14.10 Il Mago Merlin:
Romeo in Julia - TV film
14.40 Giallo, arancione, rosso ... quasi azzurro
15.30 Iz parlamenta
15.35 Lahka atletika, svetovno prvenstvo
19.45 TV dnevnik - Vesti
20.30 Previdnost in pilula - film
Igrata David Niven in Deborah Kerr
22.00 TV dnevnik - Vesti
22.10 Sereno variabile
22.50 Koncert posvečen Bobu Marleyu
23.55 TV dnevnik - Zadnje vesti

Tretji kanal
18.30 Manerba Garda: kolesarstvo
19.00 TV dnevnik
19.10 TV dnevnik - deželni program
19.55 Kamera in spomin
20.05 Sola in vzgoja
20.30 Jazz
21.25 TV dnevnik
21.50 La donna dai due volti - film
23.40 Speciale Orecchiocchio

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana
18.00 Poročila
18.05 V znamenju dvojčkov
18.25 Od vsakega jutra raste dan - Divača
19.00 Knjiga
19.15 Risanke
19.24 TV in radio nocoj
19.26 Zrno do zrna
19.30 Dnevnik
19.55 Vremenske razmere
20.00 Življenje Berlioz - francoska nadaljevanka
20.55 Skupno
21.40 Miniature
22.00 Dnevnik II.

Zagreb
17.50 Videostrani
18.00 Poročila
18.05 TV koledar
18.15 Kdor hoče, ta zmore - otroška oddaja
18.45 Telestart '82 - zabavnoglasbeni oddaja
19.30 Dnevnik

20.00 Skupno
20.50 Družina Kempovski
22.20 TV dnevnik

Koper
14.00 in 17.30 Odprta meja

Danes bodo v okviru oddaje OD-PTA MEJA med drugimi tudi naslednje vesti:
REZIJA — Nedeljska prireditev
TRŽIČ — Politični položaj
TRST — Požar v tovarni plutovine
TRST — Fašistični izgredi na stadionu «l. maj»

15.25 Atletika - Helsinki - svetovno prvenstvo
19.30 TV D stičišče
20.00 Ryan - serijski film
21.00 Ne računajte z nami - celovečerni film
22.50 TV D danes
23.00 Zeit im Bild - Čas v sliki

ZASEBNE POSTAJE

CANALE 5
8.30 Dober dan, Italija
8.35 Phyllis - TV film
9.00 Alice - TV film
9.30 Marry Tyler Moore - TV film
10.00 Lou Grant - TV film
11.00 Giorno per giorno - TV roman
11.30 Rubrike
12.00 La piccola grande Nell - TV film
12.30 Il ritorno di Simon Templar - TV film
13.30 Sentieri - TV roman
14.30 General Hospital - TV roman
15.15 Questa donna è mis - film
17.00 Search - TV film
18.00 Il mio amico Arnold - TV film
18.30 Popcorn - glasbeni spektakel
19.00 Tutti a casa - TV film
19.30 Kung-fu - TV film
20.25 Poldark - TV film
21.25 Le diciottenni - film
23.25 Boks
00.25 Cielo di fuoco - film

RETE QUATTRO
8.30 Risanke
9.30 I superamici - risanke
9.45 L'orso e il cagnolino - risanke
10.15 Un viaggio nel passato - film
12.00 Operazione sottoveste - TV film
12.30 I bambini del dottor Jamison - TV film
13.00 Matt Helm - TV film
14.00 Agua viva - TV novela
14.45 Una spiaggia a Zuma - film
16.30 Risanke
18.00 Star Blazers
18.30 Quella casa nella prateria - TV film
19.30 Quincy - TV film
20.30 L'uovo del serpente - TV film
22.40 La città degli angeli - TV film
23.40 FBI - TV film
Contro corrente - film

ITALIA 1
8.30 Risanke
9.30 Adolescenza inquieta - TV novela
10.00 Stagione selvaggia - film
12.00 Riuscirà la nostra carovana di eroi a ... TV film
12.30 Vita da strega
13.00 Bim, bum, bam
14.00 Adolescenza inquieta
14.30 Violenza - film
16.25 Bim, bum, bam
18.00 La grande vallata - TV film
19.00 Wonder Woman - TV film
20.00 Soldato Benjamin - TV film
20.30 La parete di fango - film

22.15 Kojak - TV film
23.15 La giungla del denaro - film
Cannon - TV film

TELEPADOVA
10.00 Giovanni avvocati - TV film
11.00 Le austoposte - film
13.00 - 14.00 Risanke
14.00 Laura - TV film
14.30 - 19.30 Risanke
19.30 Attenti ai ragazzi - TV film
20.00 W.K.R.P. in Cincinnati - TV film
20.30 Film
22.00 TV film O.B. VII - Crimine di guerra
23.00 L'ispettore Regan - TV film
0.30 El Macho - film

TRIVENETA
8.30 Harry O' - TV film
9.30 Hanna in Barbera - TV film
10.00 Monitor
12.40 Informacije
12.50 Zvezdni prah - TV film
13.30 Horoskop
13.40 Risanke
14.00 Gli eroi di Hogan - TV film
14.30 Srečanje v dežju - film
16.00 Filmski program
16.30 Harry O' - TV film
18.00 Risanke
18.30 Hanna in Barbera - TV film
19.00 Carovane verso il West - TV film
20.10 Betty White - TV film
21.00 Stara Amerika - film
22.30 Velike zarote
0.10 Film
3.10 Agente speciale - TV film

TELEFRIULI
12.45 TV dnevnik
13.00 The Beverly Hillbillies - TV film
13.30 I pionieri del Wisconsin - film
15.00 Tudi bogataši jočejo - TV film
18.00 The Beverly Hillbillies - TV film
18.30 Gunsmoke - TV film
19.25 TV dnevnik
19.50 Novice v nemškem jeziku
20.10 Tudi bogataši jočejo - TV film
20.40 Una vergine per il principe - film
22.10 Horoskop
22.15 TV dnevnik
22.30 Udinese story
0.10 Abat-jour
0.15 Novice v nemškem jeziku

TELEQUATTRO
8.30 Povezava z Italijo I
19.00 Dogodki in komentarji

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik;
8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 - 10.00 Radijski mozaik: Pogovori, Glasbena matineja; 9.15 Roman v nadaljevanjih, Branko Hofman: «Noč do jutra»; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 - 13.00 Opoldanski zbornik: - Glasbeni potpuri; 12.00 Glasbe jubilej; 14.10 - 16.00 Mladinsko popoldne: - Otroški kotiček; 14.30 Naš jezik; 14.35 Poeti rocka; 15.45 Literarni listi; 16.00 Klasični album; 17.10 Razširjeni zbornik: Zimzelene melodije, 17.30 Rubrika; 18.00 Furio Bordon: «Roka». Drama.

RADIO KOPER (Slovenski program)

6.30, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro in jutranji koledar; 6.15 Cestne razmere; 6.45 Prometni servis; 7.15 Val 202; 13.00 Prisluhnite med glasbo; 13.20

V Primorskem dnevniku ob 17.00 med drugim o žetvi v Sečovljah, nastop kopskega Stavbenika na tujih tržiščih, naložba tekstilne tovarne Ideal v Novi Gorici.

13.20 Zanimivosti... pogovor z Vladimirom Kovačičem - slovenskim pisateljem in glasbenikom, ki v Groznjanu izpopolnjuje igranje na čelo.

17.30 Počitniški vrtljak: slišali boste o delu pionirske brigade na mladinski delovni akciji Istra 83.

18.00 Sotočje: med drugim pogovor med mladim županom kraja Dreka v Benečiji.

Zanimivosti, reportaže, pogovori; 13.45 Narodne in ponarodele; 14.20 Glasbena produkcija radia Koper; 14.35 Glasbene želje; 15.30 Za varnejši jutri; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Glasba po željah; 17.00 Primorski dnevnik; 17.30 Počitniški vrtljak; 18.00 Sotočje.

RADIO KOPER (Italijanski program)

7.15, 12.30, 18.30 Radijski dnevnik; 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 19.30 Poročila; 6.00 Otvoritev in glasba; 7.00 Horoskop; 7.30 Glasba; 7.50 Time music; 8.32 Glasba; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Luciani dopisniki; 10.00 Glasba - pošta; 10.35 Vrtljak; 11.00 Svet mladih; 11.30 Na prvi strani; 11.35 Glasba; 12.00 Glasba po željah; 14.40 Glasba in pesem; 15.45 Glasba; 16.15 Casadei; 17.00 Narejeno v Jugoslaviji; 18.45 Glasba; 20.00 Zaključek sporeda.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 19.00 Poročila; 6.00 - 9.00 Radio tudi mi; 11.0 Spominske pesmi; 11.34 Renato Fucini: Storie di un gentiluomo di campagna; 11.58 Zeleni val; 12.03 Viva la radio 13.15 Master; 15.00 Glasbena kolona; 16.00 Il paginone; 17.25 Globetrotter; 18.05 Ecco a voi Edoardo Bennato; 18.25 Koncert; 19.30 Jazz na radiu; 21.00 Spia e' contropia; 21.45 Pripoved za vse; 22.50 Danes v parlamentu; 23.05 Telefonski poziv; 23.28 Zaključek sporeda.

RADIO 2

7.30, 8.30, 9.30, 12.30, 13.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30 Poročila; 6.00 - 8.00 Jutranja oddaja; 8.00 Sola in vzgoja; 8.05 Radio 2 predstavlja; 8.45 Dva možka in ena ženska; 9.32 Subito quiz; 10.30 La luna sul treno; 12.10 Deželni program; 12.48 Un'isola da trovare; 13.41 Sound-Track; 14.00 Deželni program; 15.00 Zgodovina Italije in njene okolice; 15.37 Lahka glasba; 17.32 Aperti il pomeriggio; 19.50 Una finestra sulla musica; 20.45 Večerna detektivka; 22.40 Chopinova glasba; 23.29 Zaključek sporeda.

LJUBLJANA

6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00 Poročila; 6.10, 6.45 Prometne informacije; 7.45 Dobro jutro, otroci; 7.55 Iz naših sporedov; 8.05 Za šolarje; 8.35 Iz glasbenih šol; 9.05 Z glasbo v dober dan; 10.05 Rezervirano za ...; 11.05 Ali poznate? 11.35 Naše pesmi in plesi; 12.10 Danes smo izbrali 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Po domače; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 V korak z mladimi; 14.35 Čez tri gore; 15.05 Radio danes, radio jutri; 15.15 Vrtljak; 15.40 Naš gost; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.35 Vrtljak; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Sotočje; 19.00 Radijski dnevnik; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Minute z ansamblom Jožeta Privška; 20.00 Slovenska zemlja v pesmi; 20.35 Mladi na glasbenih revijah; 21.05 Radijska igra; 22.00 Našim rojakom po svetu; 22.25 Iz naših sporedov; 22.30 Mikrofoni za slovenske pevce; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Glasba iz filmov; 00.05 - 4.30 Nočni program - glasba.

Smeti vse bolj dragocene vendar ne zaradi surovin

Veliko je te dni razprav o smeteh. Pravzaprav o taksi, ki jo bomo za odvažanje in predelavo, oziroma upepeljevanje smeti obvezno plačevali po novem letu. Tudi v tistih občinah, kjer doslej služba pobiranja in odvažanja smeti ni bila organizirana. Z novim letom bo namreč pričel v celoti veljati zakon številka 915 iz lanskega leta, ki prinaša precej novosti na tem področju. Bistvena novost je v tem, da zakon nalaga občinam, oziroma konzorcijem, da ustrezno s predpisi poskrbijo, poleg pobiranja in odvažanja, še za predelavo, oziroma sežig smeti in odpadkov iz gospodinjstev, trgovin ter javnih lokalov. Torej nič več prostih ali toleriranih odlagalšč. Služba pobiranja in odvažanja ter sežiganja (oziroma predelave) smeti postaja torej obvezna. Tudi v tistih, sicer redkih, občinah, kjer doslej še ni bila organizirana.

Nova določila, ki v bistvu predstavljajo le prilagoditev normam, ki že veljajo v drugih državah Evropske gospodarske skupnosti, nalagajo seveda tudi drugačna finančna bremena, ki jih bodo morale občine v razmeroma kratkem roku v celoti prenesti v breme uporabnikov uslug — občanov.

Doslej so namreč občine z dohodki iz davka za smetarsko službo lahko krile le stroške v zvezi s pobiranjem in odvažanjem smeti, strošek za predelavo ali upepeljevanje pa so navadno krile iz lastnih sredstev. In ta res ni malenkosten, saj se suče, upoštevajoč razmere v naših krajih, že nad 2000 lir za vsak stot smeti. Omenjeni znesek se seveda nanaša na upepeljevalnik v Sovodnjah, ki se ga poleg goriške občine poslužujejo še tri druge občine. Drugod so stroški še višji. Tako izda goriška občina za upepeljevanje smeti že okrog pol milijarde lir letno.

In prav glede novih obveznih poviškov tarif za odvažanje in upepeljevanje je te dni veliko besed. Že dosedanje tarife, ki so jih v večini občin ustrezno povišali že ob sprejemanju letošnjega proračuna, so precej visoke, po novem letu pa bo treba za tovrstne storitve plačati še približno

od 20 do 30 ali še več odstotkov. V letu 1985 pa je treba računati na dodaten povišek.

Spremenili se bodo kajpak tudi kriteriji glede določanja površin, ki se upoštevajo pri odmeri davka, tako pa bodo morali plačati tudi tisti, ki so bili doslej iz takih ali drugačnih razlogov izvzeti. Tako bodo med plačniki takse na pobiranje smeti tudi kmetje. Plačevali bodo sicer samo za površine bivalnih prostorov in garaž.

Razlog za polemike predstavljajo tudi velike razlike v tarifah med posameznimi občinami. Strošek za smetarsko službo je višji v večjih občinah, razmeroma omejen v manjših, zato so tudi tarife lahko zelo različne. Tako bodo recimo občani v Gorici v prihodnjem letu plačevali že po 605 lir za kvadratni meter, njihovi sosedje v Sovodnjah pa samo okrog 370 lir za kvadratni meter. Zanimivo pri tem pa je, da je povprečna količina proizvedenih smeti na prebivalca v glavnem enaka. Suče se okrog kilograma smeti dnevno.

Zakon določa tudi, da se davek plačuje na površino stanovanja. Ne upošteva pa število oseb, ki v določenem stanovanju stalno bivajo. Tudi to je eden od razlogov za polemike, ki bi ga kazalo čimprej odpraviti.

V posameznih občinah pa pripravljajo v prihodnjih mesecih tudi temeljito revizijo dosedanjih davčnih vezancev in seveda prijavljenih površin. Tako nameravajo, pod še hujšim pritiskom, ki ga nalaga finančni zakon, kriti glavno stroškov, ki jih imajo v zvezi z odvažanjem in upepeljevanjem smeti.

Tudi letos pohod Stragorizia

Društvo Gruppo marciatori Gorizia je tudi letos pripravilo vse potrebno za masovni pohod z naslovom Stragorizia, ki mu dajejo mednarodni značaj. Pohod bo sicer šele v nedeljo, 25. septembra, vse pa je že pripravljeno in prireditelj je v teh dneh že razposlal vabila.

ERSA na sejmu Agritalia 83

Tipična vina in gastronomske izdelke iz Furlanije - Julijske krajine so predstavili na sejmu Agritalia 83 v Riminiju. Sejem je, kakor znano, namenjen predvsem turistom iz tujine, ki v tem času polnijo plaže ob jadranski obali. Na omenjeni prireditvi so bili predstavljeni tudi tipični kmetijski proizvodi iz drugih italijanskih dežel. Furlanija - Julijska krajina je bila dovolj dobro zastopana z vini (zadružna klet iz Casarse, Zadruga klet iz Krmina, kmetijsko posestvo Friulvini), siri, žganjem, benemškimi gubanicami in postrvmi.

Organizacijo na sejmu je prevzela deželna ustanova za razvoj kmetijstva (ERSA), ki je uredila tudi razstaven prostor ter poskrbela za tisk ustreznega kataloga, namenjenega predvsem obiskovalcem (in kupcem) iz inozemstva. V publikaciji so namreč navedeni naslovi, v posameznih državah, kjer interesi lahko kupijo tipična vina in kmetijske pridelke iz Furlanije - Julijske krajine.

Tako kakor ob drugih sejemskih prireditvah, so tudi na Agritalia 83 bili na sporedu uradni dnevi sodelujočih dežel. Uradni dan Furlanije - Julijske krajine je bil 21. julija in ob tej priložnosti si je prireditelj in posebej še razstavne prostore v katerih so bili predstavljeni tipični pridelki Furlanije, ogledal novi predsednik deželne ustanove za razvoj kmetijstva.

Analiza delovnih pogojev v Zadrugi ITE

Veliko skrb posvečajo v zadnjem času v zadrugi ITE delovnim pogojem in predvsem zaščiti zdravja zaposlenih. V sodelovanju s službo medicine dela so se lotili podrobne analize o pogojih dela in o nevarnostih, katerim so izpostavljeni uslužbenci v različnih dejavnostih. Na skupščini, te dni, so se domenili za celoten potek akcije ter zlasti poudarili pomen tovrstnega posega.

Umrl je Camillo Medeot učitelj in zgodovinar

Včeraj popoldne so v rodnem Slovrencu pokopali Camilla Medeota, znanega kulturnega delavca na Goriškem, predvsem pa vnetega preučevalca krajevnega zgodovine, zlasti novejšega obdobja.

Pokojnik se je rodil 25. julija 1900 v Slovrencu, diplomiral je na učiteljski šoli v Gradišču, poučeval v različnih krajih na Goriškem, dolgo let pa v Gorici, do upokojitve, leta 1965, ko se je z veliko vneto lotil publicističnega dela.

Ime Camilla Medeota bo ostalo s svetlimi črkami zapisano v seznamu tistih, ki so preučevali goriško zgodovino. Tega se je lotil resno že pred veliko leti, vendar se ni spustil v objavljane svojih del, ker so bile razmere tako pred vojno kot po njej pač takšne, da je moral učitelj, torej človek ki je bil v državni službi, molčati raje kot da bi se zameril nadrejenim. Takrat so bile možnosti za prejemanje, ki so bile kazensko obarvane.

Camillo Medeot je bil namreč eden izmed najbolj zavzetih mladih pristavev katoliškega politika Luigija Faiduttiija, ki so ga italijanske državne oblasti po letu 1918 izgnale iz države. Pisal je v tednik furlanskih katoličanov v Gorici po prvi vojni, bil med voditelji ljudske stranke, dokler ni tudi ta podlegla fašizmu.

Šele ob upokojitvi se je lotil objavljanja svojih spisov. Že prvi, ki je opisal trpljenje furlanskih in slovenskih duhovnikov med italijansko isticnatio med prvo svetovno vojno, je vzbudil veliko zanimanje in seveda polemike s strani tistih, ki jim je bilo sveto vse kar so tu, v naših krajih, napravile italijanske vlade pa čeprav je šlo za fašistično, saj je bilo vse uperjeno v italijanizacijo našega področja.

Po tem prvem daljšem spisu, ki je najprej izhajal v reviji Iniziative isontina, potem v samostojni knjigi, je Camillo Medeot napisal še celotno vrsto prispevkov o tukajšnji zgodovini. Obdelal je zgodovino goriškega italijanskega učiteljskega, dogodka ob prevratu, zbral in uredil je spomin furlanskih ujetnikov v Rusiji med prvo vojno, spise o Gradišču, spise prijatelja Zoffa o dogodkih v rojstni vasi, Slovrencu. Kot zadnja je napisal svojo zgodovino Slovenca in seveda razne članke, ocene, bil je pobudnik dveh srečanj o zgodovini furlanskih katoličanov v naši pokrajini in na njih sodeloval z več pripevki.

Bil je vsestransko izobražen moški, ki se ni zadovoljil samo z učiteljskim in ljudski šoli. Dobro se je zavedal pomena, ki so ga imeli Slovenci v goriški zgodovini in mu je bilo zelo žal, da ni mogel do slovenskih virov, ker ni poznal našega jezika. Oddolžil pa se je temu svojemu neznanju s tem, da je na platnicah knjige o furlanskih ujetnikih v Rusiji dal sliko Vena Pilona. Bil pa je tako pošten, da je slovenske prijatelje velikokrat vprašal naj mu preložejo ta ali oni članek, da mu da jo nasvete pri pisanju del.

Pred več kot letom dni mi je obljubil, da bo predstavil moje delo o slovenskem bančinstvu in posojilstvu na Goriškem. Obljubo je držal in je povedal kar je bilo potrebno, da je slišala iz ust italijanskega zgodovinarja. Bil je zares pošten do svojih dni. (muv)

S podelitvijo nagrade «Amidei» končano srečanje o Zavattiniju

Priznanje prejeli scenaristi filma «Io Chiara e lo Scuro»

V nedeljo zjutraj se je končalo srečanje z in o pomembnem italijanskem kulturnem delavcu Cesareju Zavattiniju. Ta kulturni dogodek je enkrat za goriško javnost saj je Zavattini s svojim delom eden vidnejših scenaristov in aktivistov italijanskega neorealizma in kinematografije nasploh. Binom De Sica - Zavattini (režiser-scenarist) predstavlja steber italijanskega povojnega filma in je že dalj časa objekt številnih študijev in razprav na ravni evropske filmske kritike.

Italijanski neorealizem je tudi osrednja tema na mednarodnem seminarju italijanistov, ki se vrši v Gradišču ob Soči. S prisotnostjo Zavattinija v goriškem Kulturnem domu so udeleženci seminarja imeli možnost neposrednega pogovora in razglabljanja. Pestra debata se je okvirila predvsem na Zavattinijev zadnji film (prvi kot režiser) «La veritaa» (l. 1982), dalje je prešla tudi na problematiko neorealizma in pomen, ki ga je ta imel v italijanski družbi. O tem je Zavattini priznal neuspeh prvotnih idej: «Film, ki smo mislili, da bo spremenil italijansko družbo, ni spremenil ničesar».

Osrednja manifestacija pa je bila v goriškem Auditoriumu, kjer se je nadaljeval razgovor z Zavattinijem. Po običajnem uvodu goriškega župana Scarana in občinskega odbornika za kulturo Obizija je pogovor vodil Darko Bratina. Med prispevki h konferenci je prof. De Marchi orisal Zavattinijev lik potom antropološke analize. Prof. Liana Nissin pa je poročala o Zavattinijevi terminologiji in predvsem o pomenu, ki jo beseda dobi v Zavattinijevem filmu «La veritaa».

Prispevka Jožefa Heipsteina, profesorja na poljski univerzi v Wrocławu in Alice Helmanove pa sta opisala pomen, ki ga je imel neorealizem za razvoj in nastanek povojne poljske kinematografije. Angleški režiser opozori na zanimive analogije med italijanskim scenaristom in nemškim gledališkim teoretikom ter scenaristom Bertoltom Brechtom. Za končni razgovor z Zavattinijem je žal ostalo malo časa, naporni program je tudi utrudil že osemdesetletnega scenarista tako, da se je debata zredčila

la na nekaj polemičnih odgovorov nekaterim poceni formuliranim sklepom avstrijske profesorice Elie Kandut.

V drugem delu srečanja žal ni bilo Zavattinija, in prav takrat bi bila prisotnost mojstra nujno potrebna saj se je diskusija oprijela določenih ključnih trenutkov Zavattinijevega scenarijskega opusa. O tem so se pogovarjali Massimo Mida, režiser, ki dobro pozna Zavattinija in je z njim tudi večkrat sodeloval, kritik Giorgio Tinazzi in scenarista Bernardini ter Age Incroci, ki sta se tudi dotaknila sodobnih tematik scenarijskega dela.

Zvečer so na goriškem gradu po-

delili nagrado «Sergio Amidei» 1983, za najboljši scenarij scenaristom filma «Io Chiara e lo Scuro» Maurizia Ponzija, Ferriniju, Oldoiniju, Nutiju in Ponziju. Priznanje je podelil goriški župan Scarano, ki se je zahvalil žiriji za vložen trud in poudaril da bodo nagrado podelili vsako drugo leto najboljšim italijanskim ali tujim scenaristom. (D.J.)

Še danes in jutri filmski večeri

V okviru filmskih prireditev o italijanskem neorealizmu se še danes in jutri nadaljuje na dvorišču goriškega gradu predvajanje filmov v okviru ciklusa «Zavattini cinema». Drevi ob 21.15 bo na sporedu film «Umberto D.», ki ga je leta 1952 režiral Vittorio De Sica, jutri pa se bo ob isti uri ciklus zaključil s filmom «Le italiane e l'amore» (1961) Cesareja Zavattinija in drugih avtorjev.

Kot običajno je vstop prost, v primeru, da zaradi slabega vremena predstave ne bi mogle biti na prostem, bodo filme predvajali v kinodvorani Stella Matutina, ob isti uri.

Avto je zgrmel v Sočo šofer le lažje ranjen

Voznik fiata 127, ki je včeraj zjutraj okrog 8.30 zgrmel v Sočo v bližini Pierisa, je kajpak imel precejšnjo srečo: v bolnišnici v Palmanovi, kamor so ga pripeljali po nesreči, so mu dežurni zdravniki ugotovili le zlom kolca na desni roki ter druge poškodbe ter ga sprejeli za mesec dni na zdravljenje. 34-letni Giuseppe Gallo iz Tržiča, tako je namreč šoferju ime, se je peljal po cesti iz Cervignana proti Tržiču. Tik pred mostom čez Sočo v Pierisu je na rahlem ovinku iz za enkrat nepojasnenih razlogov zavozil s ceste in padel v škarpo na desni strani. Razbiti avtomobil so se ustavile šele na prou, dobrih sedem metrov pod cesto.

Približno ob isti uri se je pripetila prometna nesreča tudi v Štandrežu. V nesreči se je poškodoval 34-letni Piergiorgio Cian iz Kraške ulice 9, ki se bo v goriški splošni bolnišnici zdravil 40 dni.

Zelo huda prometna nesreča se je zgodila v nedeljo zvečer, okrog 23. ure v Ronkah. 42-letni Karlo Ferletič iz Doberdoba, Tržaška ulica 1, se je z motornim kolesom peljal po državni cesti št. 305, ko ga je v bližini pokopališča zbil avtomobilist, ki pa se po nesreči ni ustavil. Ferletiča so prepeljali v bolnišnico v Tržič, kjer so mu zdravniki nudili prvo pomoč, nato pa odredili njegovo premostitev v tržaško bolnišnico, saj je bil ponesrečenec v globoki nezavesti. Zdravniki so si nad njegovim zdravstvenim stanjem pridržali prognozo. Preiskovalci skušajo ugotoviti istovetnost brezvestnega avtomobilista, ki je po nesreči pobegnil. Doslej je ugotovili, le vrsto vozila: domnevajo, da je Ferletiča povozil avtomobil znamke Citroen DS.

Črna kronika beleži še eno smrt in sicer v Gradežu. V nedeljo so namreč potapljači odkrili truplo 17-letnega Klausja Seppa Innerhoferja iz Bocna. Mladeniča so pogrešali od sobote popoldne, ko se je s prijatelji odpravil na kopanje v bližini plaže Belvedere.

Zavarovalnice ocenile škodo zaradi toče v vinogradih

Strokovnjaki zavarovalnih družb so te dni že dokončali z ugotavljanjem višine škode, ki jo je v Brdih povzročila toča, ki je padala med ne-

vihto, točno pred tednom dni. Največ škode so ledena zrna povzročila na območju vzhodnega dela Prevala, Jazbin, Gradiške in doline Valerišča. V poprečju je toča uničila okrog pet odst. pridelka grozdja, čila okrog pet odst. pridelka grozdja, na posameznih območjih pa je škoda znatno višja. Tako naj bi toča v ne- katerih vinogradih, odvisno pa od njihove lege, uničila kar od 25 do 30 odst. pridelka.

Na zgoraj omenjenem območju sicer razpolagajo s topovi za izstreljevanje posebnih raket proti toči, vendar kaže, da je ujma prišla neudoma in nepričakovano, potem ko se je ulila močna ploha. V bistvu topovi niso uporabili, ker menda nihče ni računal na nevarnost toče. Kakor smo izvedeli, je na najbolj prizadetem območju le nekaj večjih vinogradov, kov zavarovalo pridelek in jim bi torej zavarovalnica povrnila škodo.

Kino

Gorica

VERDI Zaprti zaradi počitka. Jutri 18.00-22.00 «Spectris». Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom. GRAD (na prostem) 21.15 «Umberto D.». Režija Vittorio De Sica.

Tržič

PRINCIPE 18.00-22.00 «Count down — dimensione zero». EXCELSIOR 18.00-22.00 «Gran Hotel Excelsior». A. Celentano.

Nova Gorica in okolica

SOČA 19.00-21.00 «Noč čarovnic». Ameriški film. SVOBODA 21.00 «Hvala bogu jutri je petek». Ameriški glasbeni film. DESKLE 20.30 «Poljub na cesti». Brziški erotični film.

POGREBI

Ob 8. uri Marija Marušič iz bolnišnice usmiljenih bratov v Ul. Diza v cerkev na Placuti in na glavno pokopališče; ob 9.30 Lidio Zacconi iz kapelice; ob 9.30 Lidio Zacconi v cerkev na Placuti in na glavno pokopališče; ob 11. uri Elvina Bragatto iz bolnišnice usmiljenih bratov na glavno pokopališče; ob 12.30 Anita Fontanini por. Scutina iz splošne bolnišnice na glavno pokopališče; ob 13.40 Caterina Tami iz splošne bolnišnice v Gradišču.

Prispevki

Namesto cvetja na grob Tatiane Mikluš por. Cumini so za pogrebne stroške prispevali še: Silvan Primožič, 25.000 lir; Stojana Gravner, 10 tisoč; Manuela Primožič in družina 20 tisoč lir.

V nedeljskem seznamu darovalcev je bilo za prispevek 22.000 lir napočeno zapisano «stalo». Prispevek je dal Otelo z Oslavja.

Poletna kulturna dejavnost v Mariboru

Koncert, bogata razstava
ter nova literarna dela

V vročih poletnih dneh po navadi kulturno življenje zamre. Ne zato, ker da se vse živo razleže v gore ali na morje, pač pa zato, ker imajo ljudje, ki se s kulturo poklicno ukvarjajo, pravico do oddiha. Vendar pa kulturno življenje le zamre, ne usahne. V Mariboru, na primer, odkoder prihaja to pismo, more človek tudi v teh vročih dneh uživati v kulturnem življenju. Tako je na primer orkester mariborske Opere priredil v veliki dvorani Union svoj zaključni koncert, ki je privabil izredno veliko občinstva, k čemu je veliko prispeval znani mariborski glasbenik, profesor na mariborski glasbeni šoli Stane Jurgec, ki je izbral in pripravil zelo dober in zanimiv spored, namreč Beethovnovo šesto simfonijo, Hummlovo Introdukcijo za oboo in orkester ter Suito za mali orkester slovenskega skladatelja in dirigenta Demetrija Zebreta.

Suita za mali orkester je delo Demetrija Zebreta iz mladih let, saj je nastalo v času, ko je bil Zebret še študent, ko je bil star komaj dvestolet. Gre za krajšo skladbo v štirih stavkih s prozimi naznaki plesnega vzgiba, kakršne so okoli tridesetih let pisali evropski in ameriški glasbeniki. Prvi stavek Marcia zavzema vedro groteskno, sledi ji gibki s sinkopiranimi podkrepljenimi Valček. Tangov ritem se zadržanostjo počasi razvija, medtem ko skladbo dinamično zaključuje plesno živahen sinkopiran Blues.

Kot smo rekli, je dobro pripravljen koncert zvalil v veliko unionsko dvorano veliko ljubiteljev glasbe. Prav tako veliko publike je prihitelo tudi na odprtje imenitne razstave «Uniforme v zgodovini», ki jo je pripravil ob svojemdesetletnici mariborski Pokrajinski muzej. Največ zaslug ima pri tem ravnatelj muzeja dr. Sergej Vršer, ki ima hkrati največ zaslug tudi na področju kulturne zgodovine in kostumologije na Slovenskem.

V krasni muzejski viteški dvorani je razstavljenih kakih 170 najrazličnejših uniform, med katerimi je verjetno najbolj dragocena uniforma narodne garde iz Maribora iz leta 1848. Sicer pa so na razstavi najrazličnejše uniforme iz stare Avstro-Ogrske in stare Jugoslavije, pa tudi iz dobe NOB, nadalje uniforme raznih rodov vojske iz cele vrste dežel, tako da se oko lahko napase na njih, seveda oko tistih, ki so jim uniforme povšeči.

V tem poletnem zatišju pa ni odpovedala niti mariborska založniška dejavnost ali še boljše dejavnost mariborskih piscev. Z nastopom poletja so se na knjižnem trgu pojavile zanimive

knjige dveh mariborskih pisateljev in sicer Miroslava Slane in Janeza Švajncerja.

O romanu «Proletarec» Miroslava Slane v založbi Obzorja je bilo v javnosti veliko izgovorjenega in napisanega še pred izidom. Doselej se je Slana predstavil predvsem kot pesnik, dramatik, mladinski pisatelj, prozaist krajših del, polemik in publicist, medtem ko se je s «Proletarcem» uveljavil tudi kot romanopisec.

Izid romana je bil dalj časa zadržan, zato je zbudil zdaj toliko večje zanimanje. «Proletarec» je roman o nekem študentu, ki živetari doma, na ulici in v lokalih; osebna izgubljenost v še bolj izgubljenem svetu brez iluzij v odrešilni moderni svet, kar povzroča konflikte in upornišvo. Izpovedovalna moč romana je brezkompromisna. Pisatelj je prepričan, da bi se tudi današnja mladina borila, če bi sovražnik napadel domovino.

Prav tako je v izdaji založbe Obzorja izšla knjiga «Prelom», prvo delo iz obširne trilogije enega najplodovitejših mariborskih pisateljev, Janeza Švajncerja, ki predstavlja tri obdobja v Mariboru. V «Prelomu» se odvijajo dogodki v času zloma Avstro-Ogrske monarhije in poseg generala Maistra,

katerega zasluga je, da je prišel del Štajerske in Koroške v okvir Jugoslavije.

Janez Švajncerc živahno in zanimivo upodablja tisti čas in življenje ljudi. S svojim literarnim prijemom predočuje tudi prehodno obdobje povojnih let v novooosnovani državi. Čeprav roman ni in noče biti «zgodovinski», je oblikovalno močno prikazana zgodovina Maribora, kar daje delu privlačno pobodo.

Povsem drugačen pa je Švajncercjev roman «Oči in srce», ki je v presenetljivo kratkem presledku za «Prelomom» izšel pri založbi Kmečki glas. Švajncerc je posegel tudi v kmečki svet, ki mu je življenjsko in umetniško čustveno blizu. «Oči in srce» je že njegov četrti roman iz kmečkega življenja. Vse to dokazuje, kako je pisatelj priljubljen pri bralcih ki jih zanima podeželska stvarnost. V opisovanju življenja na vasi in oblikovanju tamkajšnjih ljudi je pravo mojstvo pisatelja. Je eden redkih ustvarjalcev, ki zna pronicati v globino problemov na vasi. Njegovi ljudje so živi liki, podkrepjeni s pogovornim jezikom, tipični za podeželje, odkoder izvira rod Švajncercjev, kar daje knjigi še poseben čar.

E. FRELIH

Partizanski praznik v Boljuncu

V okviru partizanskega praznika v Boljuncu so v nedeljo popolne položili vence pred spomenik padlim domačinom

Simpozij o stavkah
v rudarskem revirju

Slovensko zgodovinopisje, povezano z neko ljudsko željo po spoznavanju in odkrivanju, išče in vrta tudi že v problematiko, ki je bila še do včeraj politikum. V mislim imam namreč organizacijo simpozija o tipologiji stavk v rudarskih revirjih, diskurz, ki je tekkel med znanstveniki in udeleženci ter ob prisotnosti revolucionarnih iz te samosvoje tradicionalne trdnjave delavskega gibanja. Pobuda za obeležje teh stavk je izšla ob praznovanju 100-letnice ene izmed prvih stavk na Slovenskem sploh.

Delavsko gibanje in problematiko delavskega gibanja do leta 1918 je predstavil Franc Rozman, ki je skupaj z Miroslavom Stiplovškom (stavke v medvojnem času) tudi avtor licne knjižice, ki je ob tej priliki zagledala luč sveta z naslovom «Prve rudarske stavke na Slovenskem». Iz povedanega izhaja, da so bili revirji v vsem času pred prvo svetovno vojno eden izmed najmočnejših aglomeratov delavskega gibanja na Slovenskem sploh. Delovni pogoji so bili obupni. Nezavzetost delavcev za razredne in strankarske ter sindikalne organizacije je bila velika, pogostjevala pa sta jo strašna beda ter represivnost Trboveljske premovalne družbe, ki se je v teh krajih obnašala kot država v državi. S stavkami ter s protestnimi akcijami so se revirski rudarji skušali zoperstaviti hegemoniji rudarske uprave.

Novega zagona je čutili predvsem v dvajsetih letih tega stoletja, ko zaveje po Slovenskem nek revolucionarni duh, ki ni le lokalni, ampak splošno evropski in ki pomeni vrh dosežkov in organiziranosti delavskega razreda. Smisel za praktičnost in občutek za resnico je kmalu, po besedah Stiplovške, zaobšel reformizem socialne demokracije ter se priključil revolucionarnim težnjam, strnjanim v okviru komunistične stranke. Rudarji organizirajo v času dveh, treh let več kot 100 stavk. Režim odgovori na to s profašistično akcijo orjunašev 1924. leta ter z represijo, ki ima svojo analogijo v znameniti husinski buni, v kateri je sodelovalo tudi več «knapov» iz trboveljskih revirjev. Režim štiti premovalno družbo (sestavljena je iz nemškega in francoskega kapitala) ter jo favorizira in omogoča vedno večje dobičke, česar ni videti na plačah delavstva.

Prava kriza pa šele prihaja, saj se v tridesetih letih na Slovenskem čutijo posledice velikega kraha ameriške ekonomije. V trboveljskih rudarjih, predvsem pa pri njihovih ženah, prihaja vse bolj na dan prepričanje, da se tako ne da več dalje. Vse bolj pogosti so odpusti z

deja, socialni pogoji so minimalni, za samo preživetje, razsajala sta o troška TBC ter podhranjenost. Delavci ne z mezo več uspel reproducirati lastnih moči, svoje delovne sile. Vse te okoliščine, ki jih je v odličnem referatu predstavila Nevenka Troha, so delavce silile v razredni spopad, ki je svoj vrh dosegel v znanj gladovni stavki rudarjev 1934. leta, ki je sprožila široko solidarnostno akcijo po vsej državi. Ocene te stavke so na Dunaju, kjer je tedaj bilo vodstvo takratne jugoslovanske komunistične partije, negativne, toda mladi slovenski komunisti so se že takrat zoperstavili takemu načinu obravnavanja stvarnosti. Bolj se bližamo 1939. letu, bolj je opazen nek nemir, ki napoveduje skorajšnjo katastrofo, drugo svetovno vojno.

Iz obravnavane tematike izhaja rdeča nit vseh dolgoletnih bojev revirskih rudarjev in ki bi jo lahko sintetično imenovali kot boj generacij rudarjev za jama, s smrtjo, z upravo z vsemi okoliščinami, ki so bile vedno naperjene proti knapom, ki so mu pa izoblikovale značaj in voljo do boja. Lahko bi rekli, da so, kljub spremenjenim pogojem upravljanja, trboveljski rudarji še danes taki, trdi, samosvoji.

To je prišlo do izraza tudi ob obravnavanju prve povojne stavke v Jugoslaviji. Izhodišča za diskusijo je na osnovi partijskih dokumentov podal Ivanič, ki se je med resolucijami in stališči ter v citiranju le-teh omejil le na en aspekt problematike.

Diskusija je pokazala, da se delavci niso hoteli angažirati proti sistemu in da je celotno dogajanje spadalo le v lokalni okvir ekonomskih kategorij, saj so lokalni funkcionarji s stavko zahtevali podražitev cene premoga. Slišati je bilo mnogo ocen, vendar so na koncu vsa mnenja konvergirala na stališče Lidije Šentjerc, ki je stavko iz leta 1958 okarakterizirala kot kratak stik med lokalno birokracijo in birokracijo sploh ter delavci - rudarji, za katere se je takrat zavzel predvsem Edvard Kardelj.

Sam referat, kot tudi diskusija sta pokazala, da se tudi stavka leta 1958 v svoji idealni liniji ne odmika od celotnega dogajanja v revirjih. Odločitev, da jo tako raziskovalci kot udeleženci osvetlijo v okviru vseh stavk, je znak, kako daleč je slovensko zgodovinopisje seglo pri analizi povojnega dogajanja, ki seveda ni bilo neko literarno dogajanje, ampak je imelo svoje viške in stagnacije, ki so prisotne v vsaki družbi. Priznanje le-tega je znak moči in ne šibkosti neke družbe v celoti.

BORIS GOMBAČ

Podlimbarski, avtor romana «Gospodin Franjo»
in njegovo nemirno, celo razburkano življenje

Odkrita beseda o razmerah v okupirani Bosni mu je onemogočila mirnejše življenje

Če je Rudolf Maister znal poleg »brideke sablje« enako dobro sukati pesniško pero (članek Prim. d. 18. 6. 83), je tudi Fran Maselj - Podlimbarski v svoji vojaški službi znal sukati časa in ljubezni za pisanje v slovenski besedi. In v tem je tudi zelo dobro uspel.

Njegova mladost je bila precej nemirna, celo razburkana. Rojen je bil 23. novembra 1852 v Spodnjih Lokah pod njegovim pisateljskim psevdonim «Podlimbarski». Ko je končal domače šolanje, so ga poslali v Ljubljano na no življenje revnega kmečkega študenta. Mnogo in zelo rad je bral, tako in zanimanje za domačo besedo in slovenstvo nasploh. Iz tega študentstva je nastal njegov prvi roman »Podlimbarski«. Ko je končal domače šolanje, so ga poslali v Ljubljano na no življenje revnega kmečkega študenta. Mnogo in zelo rad je bral, tako in zanimanje za domačo besedo in slovenstvo nasploh. Iz tega študentstva je nastal njegov prvi roman »Podlimbarski«.

Vrniti se v šolo tisto leto ni mogel več, zato je iz strahu pobegnil; klatil se je po Gorenjskem, Koroškem in jih ter ga spravili nazaj v Ljubljano. Zaradi tve svoje dolge odsotnosti je moral po počitnicah polagati sprejemni izpit za ponovni sprejem v 2. letnik, ki jo je prejšnje leto bil zapustil. Po tej dogodivščini je živel dalje

svoje bomo življenje. Pomagal si je z inštrukcijami in prav to mu je bilo usodno, ker je povzročilo njegovo drugo dogodivščino. Obtožili so ga namreč nedovoljenega razmerja z učenko - hčerko neke vplivne mestne osebnosti. Zato je dobil tudi v šoli namig, naj zapusti gimnazijo. In spet se je podal na »vandranje« po slovenskem svetu. Hotel je tudi k vojakom, kot enoleten prostovoljec, a mu starši niso dali potrebnega privoljenja. Kmalu pa je moral na vojaški nabor ter bil potrjen za tri leta. «Bil sem žalosten,» piše, »ekajti moja bodočnost je bila uničena».

Dodelili so ga k dragoncem v Maribor. Začelo se je njegovo preseljevanje po vojaških garnizijah, zlasti madžarskih in slovaških. O tem svojem vojaškem življenju je zapisal: «Delam ko črna živina, pijem ga in živim ko grof...» Namreč, rad je obiskoval podeželske gostilne, da je tam spoznaval ljudi in navade.

Tako mu je mineval čas dolge obvezne vojaščine med obupom in sanjami o bodočnosti. Svetovali so mu, naj ostane kot prostovoljec v vojaški službi, a želja po domačih krajih in ljudeh ga je vlekla v domovino. In takoj ko mu je l. 1875 potekal predpisani rok, se je veselo odpeljal proti svojim domačim krajevom — v Ljubljano in pod ljubljeno Limbarsko goro.

V domovini pa ga je čakalo veliko razočaranje, ker ni dobil službe. Misli je spet se vrniti v šolo, a ker

bi ga sprejeli le v tretji letnik in ne v četrti, kot je prosil, se je zagrejen vrnil k vojakom v upanju, da morda pozneje dobi primerno službo. Toda vojaške suknje ni več slekel. Vse do upokojitve. Vojaščine ni ljubil. Občutil jo je kot »bablonsko služnost«. Pa tudi domotožje ga je mučilo. Leta 1884 je postal poročnik in je nekaj let preživel tudi v Tridentu, kjer se je dobro naučil italijanske. Ker ni imel upanja, da bi mogel bliže domu, je po 32 letih vojaške službe zaprosil za upokojitev, kar mu je bilo ustreženo.

Tedaj je služboval v Krakovu; in ko se je končno peljal proti domu, je zapisal: «Nobene vojaške dolžnosti več, prost do groba...» Peljem se v slovenski svet, ki so mi ga hoteli iztrgati iz srca, pa ga niso mogli, ker je bil tam pregloboko zasajen, svet mojih mladeniških let, ki me je spremljal nad 32 let po tujih krajih... Pot k svojim je krasna in srečna... Najlepši trenutek življenja je oni, ko se človek vrača v domovino...»

Naselil se je v Ljubljani in se tam lahko bolj mirno in prosteje pisateljsko ukvarjal. Sodeloval je pri Matici Slovenski. Pisateljskem društvu in še kje. Ni pa mu bilo dano končati svojega življenja v ljubljani domovini. Vzrok temu je bil njegov roman «Gospodin Franjo», ki je izšel l. 1914, kjer Podlimbarski opisuje razmere v zasedeni Bosni. In to v avstrijskim oblastem nenaklonjenem

duhu. Zaradi tega ga je vojaško častno sodišče obsodilo na odvzem stotniškega čina. Toda ostal je na svobodi. Junija 1916 pa je dobil policijsko obvestilo, da bo zaradi knjige «Gospodin Franjo» konfiniran, ter mora v dveh dneh zapustiti domači kraj. Za novo bivanje so mu določili mestce Pulkau na severu države, kjer je že bilo konfiniranih mnogo Italijanov, Čehov in drugih. Sprva je bil zelo potr, kot bi slutil, da ne bo več videl domačih krajev, a se je počasi pomiril. Bil je pregnanec in begunec za tolačca, pomagal jim je sestavljati razno uradno pisanje, itd. Zaprosil je, da bi mu bila kazen preklicana, a prva prošnja je bila odbita. Šele po drugi, junija 1917, je bil uslišan, toda v domači kraj se ni smel še vrniti. Na dovoljenje za odhod je moral še čakati.

In bilo je 18. septembra 1917 zjutraj. Kot običajno je odšel na sprehod. V neki gostilni, kjer se je ustavil, ga je prišla slabost, legel je na klopi in tam ležal ves dan brez zdravniške pomoči. Zadel ga je kap. V taborišču so o dogodku zvedeli šele zvečer. Skupina italijanskih internirancev mu je prihitela na pomoč, spravili so ga v posteljo in skrbeli zanj kolikor se je pač dalo. A njihova skrb je bila zaman. Naslednjega dne, 19. septembra je umrl. Prav tedaj je prispelo dovoljenje, da lahko zapusti Pulkau. Italijanska skupnost je položila na krsto venec z napisom: «Gli esuli Italiani a Franjo Maselj».

(Italijanski pregnanci Franju Maslju).

Po svetovni vojni so ga l. 1922 prepeljali v Ljubljano kot narodnega mučenika in ga tam pokopali z veliko častjo.

Slovstveno se je Podlimbarski začel udeleževati že v mladih letih.

Navduševal se je ob čitanju domačih pisateljev, zlasti ob Jurčiču, ki mu je postal vzor. Njegova «Jurija Kozjaka» je bral vsaj desetkrat na leto. In tako je tudi sam začel pisati pripovedi iz turških časov. A mnogo je pisal iz lastnega in domačega življenja.

Ko so ga l. 1885 poslali kot častnika v zasedeno Bosno, je tam doživel svoje največje življenjsko in slovstveno doživetje. Piše Slodnjak: «Njegova poštena slovenska in slovanska duša se je zgrozila od žalosti in sovrastva, ko je videla, kako je Bosno izmzgavala avstrijska in ogrska židovska trgovina, kako jo je zamejarska uprava in kako se je v tamkajšnjem ljudstvu porajal vedno večji odpor zoper tuje prihajče ter se obujal narodni in človečanski duh...»

V času, ko je živel v Bosni, je pisal krajše povesti iz bosanskega življenja. Iz tega gradiva in doživetij je v poznejših letih zraslo njegovo največje delo — roman «Gospodin Franjo», ki mu je prinesel slavo, a tudi nevšečnosti in pregnanstvo.

LADO PREMUR

Prvo svetovno atletsko prvenstvo v Helsinkih (od 7. do 14. avgusta)

POLJSKI ŽE DVE ZLATI KOLAJNI

Na 100 m Lewis in Göhrjeva (Ashfordova poškodovana)
Razburljivo v troskoku - Italijani poprečni, Jugoslovani slabi

ka Ashford je slabo začela. Ko je bil izid v korist Göhrjeve in Kochowe že jasen, se je svetovna rekorderka zgrudila na tla zaradi poškodbe.

Poljak Hoffmann je rešil gledalce pred klovnsko predstavo Američana Banksa. V troskoku, ki je potekal v znamenju popolne sovjetske predaje, je najprej povedel Banks, v zadnjih dveh skokih pa se je Poljak »razpištolil«. Najprej 17,35 m in končno 17,42 m, ko je bila zmaga že itak gotova. Poljska, dežela v gospodarski in politični krizi, je postala na mah velesila! Prvo kolajno je za Afriko osvojil Nigerijec Agbebaku.

Nedeljski program je imel v ženskem maratonu svoj višek. Ob odsotnosti Američanke Benoit (bolezen) in Novozelandske Roe (skrivenost) je premočno zmagala favoritinja Waitz.

Met krogla še zdaleč ni dosegel nivoja, ki je bil za to panogo pred SP običajem. Kontrola dopinga, ki je praktično za vogalom, je verjetno prestrašila marsikoga. Poljak Sarul in

vzhodni Nemec Timmermann sta bila junaka te tekme.

Ni povsem jasno če je bila preizkušnja na 20 km hitra hoja ali počasen tek. Tekli so skoraj vsi, zmagovalec Canto pa je v zadnji fazi presekel vse mere dostojnosti. Kje so bili sploh sodniki? Očitno je šlo za pomoč tretjemu svetu.

Italijani so po predvidevanju izgubili Saro Simeoni (poškodba), neprickovana pa je izpadel že v četrtini finala sprinter Pavoni. Damilano v hoji je odkrito priznal, da so bili ostali močnejši. Ribaud je bil v teku na 400 m diskvalificiran, ker je prestopil progo. Urlando v klaviru ni dosegel kvalifikacijske norme. V finale se je uvrstila Possamai na 3000 m.

Slabo je šlo Jugoslovanom. Kroglaša Milić in Ivančić nista dosegla finala. Lidija Lapajne je potrdila slab vtis iz DP, Rok Kopitar je izpadel na 400 m čez ovire že v predteku. Rozman na 10.000 m pa je podlegel ostremu tempu nasprotnikov in odstopil.

Halo, Lasse

Italijanski minster Lagorio, ki se je še do nedavnega ukvarjal s tanki in bojnim ladjanji, se sedaj bavi s športom in turizmom. Brez odlašanja je sprejel vabilo, da

obišče SP. Prisostvoval bo zadnjim dnevom prvenstva.

□ Kubanec Alberto Juantorena je po uspešnem teku na 800 m preveč pogledoval po nasprotnikih. Stopil je na rob tekališča, padel in si zlomil nogo.

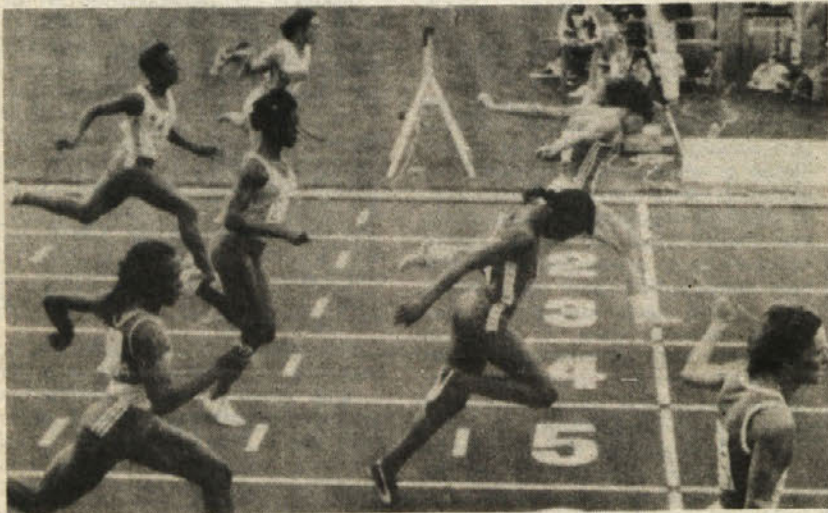
□ SP je prava lekcija zemljepisa. Za zabavo poiščite otoke Cook, državico St. Lucia, Deviške otoke, Vanatau. S predtekmovanji pa tekmovalci teh držav redno zapuščajo sceno.

Prva dva dni SP sta dala šest odločitev. Izstopa uspeh Poljske z dvema prvima mestoma. Italijanski tabor je poleg nekaj uspehov doživel tudi nekaj bridkih razočaranj, porazno pa se je prvenstvo začelo za Jugoslavijo.

Včerajšnja tekmovanja sta imela v dveh finalih na 100 m glavni točki. Sloviti Američan Carl Lewis je v moškem finalu upravičil pričakovanja in gladko zmagal pred dvema rojakoma. Čas 10''06 pa gotovo ne mitizira tega atleta.

Vzhodna Nemka Maries Göhr je premočno osvojila ženski tek. Američan-

Dvojni uspeh vzhodnih Nemk

Na 100 m ženske je bila Göhrjeva prva pred M. Koch (obe NDR)

KAJ MENI...

David Inamo

Mladi Borov atlet David Inamo v teh dneh vztrajno sedi pred televizorjem.

«Prvenstvo ima neverjetno široko udeležbo, vendar je tudi kakovost močno razpršena. Pravih favoritov skoraj ni. Prevzeli sta me obe poljski zmagi v krogli in troskoku. Odločilna je bila tu optimalna učinkovitost ob pravem trenutku.»

«Nestrpnost pričakujem tekmovanje v deseterboju, panogi v kateri običajno nastopam.»

Favoriti v današnjih tekmah

Kratochvilova in Moses

S sedmimi odločitvami stopa SP v živo. Argumentov za ugibanja je na pretek.

Ženski sedmerboj bo morda prinesel Ramoni Neubert nov svetovni rekord, klavirist pa bo moral od samega začetka vsiliti hiter tempo. Tudi približna ponovitev predtekov reže Etiopce iz borbe. Spretnost izglea od Afričanov Shahanga. Verjetno bodo Evro-

pejci vsilili svojo igro. Nekaj nam pravi, da bo prvak Cova.

V ženski višini izgleda Sovjetinja Bikova objektivno najboljša, razlike pa so vsekakor malenkostne.

Intenziven bo dan za Jarmilo Kratochvilovo. V 35 minutah polfinale na 400 m in finale na 800 m. Na 400 m ne bo imela težav saj ji bo tek (zanjo lagoden) okoli 51''50 dal zaenkrat vstop v finale, morda pa ji bo le odzvel svezino za končni sprint na 800 m. Če bodo hotele Sovjetinje obdržati premoč, bodo morale začeti s peklenskim ritmom. Ker res velike osebnosti ni, mislimo, da bo Kratochvilova le vsilila taktičen tek in na koncu zmagala.

Po trojici na 100 m bi utegnili Američani uspeh ponoviti na 400 m čez ovire. Nemec Schmidt se v polfinalu ni posebno izkazal. Nespolen favorit ostaja Moses.

SP v številkah

Izidi

V nedeljo

FINALI

Maraton ženske

1. Waitz (Norv.)	2.28''09"
2. Kickerson (ZDA)	2.31''09"
3. Smehnova (SZ)	2.31''13"
4. Mota (Port.)	2.31''50"
5. Gareau (Kan.)	2.32''35"
6. Fogli (Italija)	2.33''31"
7. Joyce (Irska)	2.33''52"
8. Toivonen (Fin.)	2.34''14"

Hoja 20 km

1. Canto (Meh.)	1.20''49"
2. Pribilinc (ČSSSR)	1.20''59"
3. Evsjukov (SZ)	1.21''08"
4. Marin (Šp.)	1.21''21"
5. Lelievre (Fr.)	1.21''37"
6. Plazek (ČSSR)	1.21''57"
7. Damilano (It.)	1.21''57"
8. Leblanc (Kan.)	1.22''04"

Krogla

1. Sarul (Pol.)	21,39 m
2. Timmermann (NDR)	21,16 m
3. Machura (ČSSR)	20,98 m
4. Laut (ZDA)	20,60 m
5. Bojars (SZ)	20,32 m
6. Beyer (NDR)	20,09 m
7. Andrei (It.)	20,07 m
8. Aoniemi (Fin.)	19,85 m

Predteka na 10.000 m sta bila na izredno visoki tehnični ravni. Posebno prvi, kjer so tekači masovno tekli pod 28 minutami. S taktično zrelim tekom se je izkazal Italijan Cova, ki je z največjo lahkoto tekkel v 27''46''61 in nedvomno dokazal, da sodi v ozek krog favoritov. Nekaj težav so imeli Etiopci, za las pa se je v finale uvrstil super-favorit Salazar.

Včeraj

FINALI

100 m moški

1. Lewis (ZDA)	10''06
2. Smith (ZDA)	10''21
3. King (ZDA)	10''24
4. Wells (Vel. Brit.)	10''27
5. Nunez (Dominik. rep.)	10''29
6. Haas (ZRN)	10''32
7. Narracott (Avstral.)	10''33
8. Williams (Kan.)	10''36

100 m ženske

1. Göhr (NDR)	10''97
2. Koch (NDR)	11''02
3. Williams (ZDA)	11''06
4. Ottey (Jam.)	11''19
5. Bailey (Kanada)	11''20
6. Marjamaa (Fin.)	11''24
7. Taylor (Kan.)	11''30

Troskok

1. Hoffmann (Polj.)	17,42 m
2. Banks (ZDA)	17,18 m
3. Agbebaku (Nigerija)	17,18 m
4. Conley (ZDA)	17,13 m
5. Marinec (ČSSR)	17,13 m
6. Čado (ČSSR)	17,01 m
7. Joyner (ZDA)	16,76 m
8. Bakosi (Madž.)	16,76 m

Današnji spored

9.00: disk	ž kvalifikacije
9.30: sedmerboj	ž daljina
10.00: 4x100 m	ž predteki
10.30: disk	ž kvalifikacije
10.40: 4x100 m	M predteki
15.30: 3000 m	ž polfinale
15.45: sedmerboj	ž kopje
16.00: 400 m ovire	ž polfinale

16.20: 400 m OVIRE	M FINALE
16.30: daljina	M kvalifikacije
16.35: 400 m	ž polfinale
16.50: 400 m	M polfinale
17.10: 800 m	ž kopje
17.15: sedmerboj	M FINALE
17.20: 800 m	M predteki
17.35: 3000 m zapreke	ž FINALE
17.40: VIŠINA	M FINALE
18.35: 10000 m	M FINALE
19.30: KLADIVO	M FINALE
19.45: SEDMERBOJ	ž 800 m

«Helsinki» po TV

RAI 2
Ljubljana
Koper

od 16.45
od 15.25
od 15.25

Kolajne

POLJSKA	2	0	0
ZDA	1	3	2
NDR	1	2	0
NORVEŠKA	1	0	0
MEHIKA	1	0	1
ČEŠKOSLOVAŠKA	0	0	2
SOV. ZVEZA	0	0	1
NIGERIJA	0	0	1

Svetovni rekordi

400 m ovire: moški:	47''11
Moses (ZDA)	1'53''38
800 m ženske:	1'41''77
Kratochvilova (ČSSR)	202 cm
800 m moški:	27'22''86
Coe (Vel. Brit.)	84,14 m
Višina ženske:	6.836 m
Meyfarth (ZRN)	
10000 m moški:	
Rono (Ken.)	
Kladivo:	
Litvinov (Sovjetska zveza)	
Sedmerboj:	
Neubert (NDR)	

Med častnimi gosti SP je tudi Brazilc Joao de Oliveira, svetovni rekorder v troskoku, kateremu se morali lani po hudi prometni nesreči odrezati nogo.

Finski tisk se je lotil napovedi favoritov. Od domačinov je za zlati »kandidiral« metalno kopja Lillak, hitrohodca Solomona.

V birokratskih težavah so se znašli etiopski tekači na 10.000 m. Njihova zveza baje ni pravilno izpolnila prijav. Zaželeno je, da bo bila volja premagala birokracijo.

Ameriški atlet Carl Lewis dobi baje za reklamo neke tekstilne varne bajno vsoto 100 tisoč dolarjev na leto.

Simbolično je v Helsinkih z enim atletom in eno atletinjo prisotna tudi Palestina. Pravilnik IAAF določa, da mora biti vsi tekmovalci, ki se udeležijo prvenstva, izjavili, da niso stajajo politična. Imela bo svojo priložnost tudi himno.

Ljubljanska Olimpija druga v Cisterninu

CISTERNINO — Košarkarji ljubljanske Olimpije so na mednarodnem turnirju v Cisterninu osvojili odlično drugo mesto, čeprav so v zadnjem srečanju izgubili proti, sicer favoriziranemu ameriškim košarkarjem Pro Kedsa (95:105). Ljubljancem pa so bili drugi zaradi boljše razlike v koših. V drugem srečanju 3. kola pa je moštvo Hall of Fame iz Chicaga premagalo ekipo Rivestonijs iz Barija s 97:88.

KONČNI VRSTNI RED

1. Pro Keds 6 točk; 2. Olimpija Ljubljana 2 točki (+7 razlika v koših); 3. Hall of Fame Chicago 2 točki (+3); 4. Rivestoni Bari 2 točki (—9).

«Zlato kolo»: Vizentini v vodstvu

LUMEZZANE (BRESCIA) — Emanuele Bombini je osvojil drugo etapo mednarodne kolesarske dirke za trofejo «Zlato kolo». V sprintu je na cilju prehitel Španca Lajarreto ter rojake Cassanija, Baronchellija in Beccio.

Med dirko sta zaradi padca odstopila Giuseppe Saronni in Silvano Contini. Na skupni lestvici vodi Roberto Visentini pred Bombinijem, Beccio, Lajarreto in Baronchellijem.

Tržaški Bic pričel s pripravami

Pod vodstvom novega trenerja De Sistija je včeraj tržaški košarkarski prvotigaš Bic začel priprave za letošnjo sezono. Tržačani bodo namreč zaposleni na treh frontah: državno prvenstvo, Koračev in italijanski pokal.

Z zmago proti brazilskemu Vasu de Gama

Udineseju «1. trofeja Zanussi»

VIDEM — Zicov Udinese je v velikem finalu zelo uspele «1. trofeja Zanussi» visoko premagal brazilski Vasco de Gama in tako dosegel letošnjo že tretjo zaporedno pomembno mednarodno afirmacijo, saj je v prejšnjih dneh že prepričljivo odpravil splitski Hajduk (v prijateljski tekmi) in madridski Real (v prvi tekmi turnirja). V finalu za tretje mesto je slavil zmago zahodnonemški Eintracht iz Frankfurta, ki je z 2:1 odpravil španski Real.

Turnir Zanussi je vsestransko uspel. Videmski prvotigaš je z igro povsem zadovoljil čedalje večje število navijačev, bolj kot podoba ekipe pa izhaja iz turnirja okrepljene društvena blagajna, saj so Videmčani v dveh tekmah kasirali kar milijardo lir, srečanja pa si je skupaj ogledalo 80.000 lju-

biteljev nogometa iz vseh krajev naše dežele in celo iz sosednje Avstrije in Veneta. Že sedaj je torej moč reči, da sodi Udinese po zaslužkih v sam vrh italijanskega nogometa, kar potrjuje, da je bil Zicov nakup dobro premišljena investicija, ne pa nerazsodno

IZIDA

Udinese — Vasco de Gama 3:0 (1:0)

STRELCI: v 35. min. Viridis, v 57. min. Marchetti, v 59. min. De Agostini.

Eintracht — Real Madrid 2:1 (1:0)

STRELCI: v 22. min. Svensson, v 46. min. Korbelt, v 83. min. San José.

razmetavanje denarja (kar seveda ne bi bilo opravičeno za vsa pretiravanja, ki so značilna za italijanski nogometa ni svet).

Kar zadeva igre same, je bil turnir dokaj kakovosten, čeprav ekipe se ni dalo tako enostavno uigrati. Zicov in Mar chetti sta bistveno izboljšala učinkovitost videmske sredine, kar se pri vsem pozna v napadu, ki je sedaj bolj prodoren.

PRIJATELJSKE TEKME italijanskih profesionalnih klubov, ki se pravilno na bližnja prvenstva se vrnijo kot na tekočem traku. Med prvega je tudi velja vsekakor omeniti tretji poraz Rome na turnirju v Švici. Rimljane je v nedeljo premagala domači Servette z gladi 3:1.

Na VN ZRN v formuli ena Slavje Italijanov

HOCKENHEIM — Avtomobilska Velika nagrada formule ena v Hockenheimu je minila v znamenju popolnega slavja italijanskih pilotov in bolnikov. Zmagal je sicer Francoz Patrick Arnoux, vendar predvsem po zaslugi izredno zanesljivega ferrarija, drugi pa je bil Italijan Andrea De Cesaris na alfa romeo. Na tretje mesto se je uvrstil njegov rojak Riccardo Patrese na brabhamu.

Krog po startu je Arnoux prehitel timskega tovariša Tambaya (ki je kmalu zatem odstopil), vodstva pa ni več predal nobenemu, razen ob tradicionalnem postanku v boxu, ko se je na čelu dirke začelo znati. Piquet. Brazilski as je bil tudi sicer najnevarnejši Arnouxov nasprotnik. V zadnjih desetih krogih je namreč znatno zmanjšal zaostanek in že je kazalo, da bo Francoza dohitel, ko mu je nenadoma odpovedal motor.

Z nedeljsko zmago v Nemčiji se je Arnoux spet vključil v boj za naslov svetovnega prvaka, čeprav je njegov rojak Prost (renault) s četrtem mestom še okrepil svoj položaj na čelu lestvice.

Za Alfa romeo je bil nedeljski prvi uspeh po povratku v formulo ena, saj ni italijanska hiša doslej še nikoli zabeležila tako visoke uvrstitve. Patrese je v nedeljo, prvič letos, končal dirko brez okvar, kar je zanj že zelo dober uspeh.

Zadnjič sta se Ferrari in Alfa romeo uvrstili na prvih dveh mestih dirke za formulo ena leta 1951.

VRSTNI RED VN

1. Arnoux (ferrari), ki je 305 km dolgo dirko prevozil v 1.27'10" s povprečno hitrostjo 210,524 km na uro; 2. De Cesaris (alfa romeo) po 1'10"; 3. Patrese (brabham) po 1'44"; 4. Porst (renault) po 2'; 5. Watson (mclaren) po 1 krogu; 6. Laffite (williams) po 1 krogu.

LESTVICA ZA SP

1. Prost 42 točk; 2. Piquet 33; 3. Tambay 31; 4. Arnoux 28; 5. Rosberg 25; 6. Watson 18.

Spencer ugnal rojaka Robertsa

ANDERSTORP — Na motociklistični dirki VN Švedske je v kategoriji do 500 ccm spet zmagal Američan Spencer, ki je rojaka Robertsa prehitel prav v zadnjem krogu. Kljub Spencerjevi zmagi pa bo o končnem zmagovalcu odločala še zadnja dirka v Imoli (4. septembra). V kategoriji do 125 ccm je zmagal Švicar Kneubühler, vendar svetovni prvak ostaja Španec Nieto.

Moserju dirka po Norveški

OSLO — Italijan Francesco Moser je osvojil dirko po Norveški. Zadnjo etapo od Tönsberga do Osla je zmagal domačin Saether, Moser pa je bil šele peti s 36' zamude. Na končni lestvici ima 10' prednosti pred Švedom Christiansonom in Nilsonom.

Žensko SP v košarki

Naslov Sovjetski zvezi

V superfinalu je premagala ZDA 3 84:82

SAO PAULO — Na ženskem svetovnem košarkarskem prvenstvu v Braziliji je prvo mesto osvojila Sovjetska zveza, ki je v odločilnem superfinalu premagala ZDA s 84:82 (40:37). Bronasto kolajno je osvojila Kitajska, ki je v malem finalu premagala Južno Korejo s 71:63 (32:27).

Padel je tako zastor nad prvenstvom, ki je potrdilo popolno premoč sovjetskih in ameriških košarkaric. Ti ekipi sta bili edini, ki sta izločilni del prvenstva končali s pozitivno razliko v koših, kar potrjuje, da ni

sta imeli enakovredne konkurence. V obeh medsebojnih spopadih pa so bile boljše Sovjetinje, ki so tak ponovno prišle do svetovnega naslova, katerega so izrgale prav Američankam, dosedanjim prvakinjam.

Kot znano, je Jugoslavija prvenstvo končala na osmem mestu. Po uvrstitvi v finalni del so »plave« dokaj razočarale. Po najbolj optimističnih napovedih — ki pa jih je zagovarjal sam trener Vasojević — naj bi se celo potegovale za bron, v resnici pa niso bile dorasle nasprotnicam. V finalnem delu so premagale le Južno Korejo, ki pa je bila že demotivirana. »Plavim« so na vsaki tekmi moči pošle v drugi polovici drugega polčasa, ki je bila vselej usodna. Kljub temu pa je treba pripomniti, da gre za dokaj mlado ekipo, ki si šele nabira izkušnje za bodoče nastope. Med posameznicami je bila najbolj uspešna Jugoslovanka Jasmina Perazić, ki je bila s 112 točkami peta na skupni lestvici najboljših strelcev.

Omeniti velja, da bo že septembra na sporedu evropsko prvenstvo.

KONČNI VRSTNI RED SP

1. Sovjetska zveza, 2. ZDA, 3. Kitajska, 4. Južna Koreja, 5. Brazilija, 6. Bolgarija, 7. Poljska, 8. Jugoslavija, 9. Kanada, 10. Kuba, 11. Avstralija, 12. Japonska, 13. Peru, 14. Zaire,

OBVESTILA

TPK Sirena

obvešča, da se pred društvenim tereonom v Barkovljah redno odvijajo jadralski treningi ob torkih in četrkih, od 14. ure dalje. Treningov se lahko udeležujejo tudi mladi kadeti in kadetkinje, ki so komaj končali jadralsko tečaj pri TPK Sirena.

SZ Bor —

Košarkarska sekcija

obvešča, da se bodo treningi za kadete pričeli 16. tega meseca na stadionu »Prvi maj«.

Vsi zainteresirani, to je tudi začetniki letnikov 1967 in 1968, se lahko prijavijo na stadionu neposredno pred pričetkom treninga. Točen urnik treningov bomo sporočili naknadno.

TOTIP

1. — 1. Ariramba	X
2. — 2. Rasian	1
2. — 1. Allones	X
2. — 2. Aubin d'Iris	2
3. — 1. Acceso	2
2. — 2. Hisaka	X
4. — 1. Handily	2
2. — 2. Ado	1
5. — 1. Achiras Gis	X
2. — 2. Agial	1
6. — 1. Dubai di Jesolo	X
2. — 2. Ant	X

K V O T E :

12 —	65.042.000	lir
11 —	985.000	lir
10 —	82.000	lir

Tretje zamejsko balinarsko prvenstvo vsestransko uspelo

Po treh mesecih in pol neprekinjenega igranja (ob sredah) se je končalo tretje zamejsko balinarsko prvenstvo, ki ga je ob sodelovanju sedmih društev priredila balinarska komisija ZSSDI.

Nastopalo je osem četverk, vsaka izmed katerih je odigrala po 14 tekem izmenično doma in na gostovanju. Vsega skupaj je na prvenstvu nastopilo skoraj sto balinarjev, kar priča tudi o vse večji množičnosti te čedalje bolj priljubljene panoge. Čeprav je nekajkrat dež oviral reden potek tekem, se je prvenstvo redno odvijalo in doseglo osnovni cilj te pobude, in sicer da se zamejski balinarji pogostejše srečujejo med seboj, navezujejo vse trdnije brat-ske stike.

S strogo športnega vidika je prvenstvo potekalo ob veliki premoči balinarjev openskega Poleta, ki so letos postali tudi prvaki tržaške pokrajine in bodo prihodnje dni nastopili na italijanskem prvenstvu v Anagninu. Že po šestem kolu je bilo jasno, da jim naslov prvaka ne more uiti, tolikšna je bila tehnična premoč Opencev, ki lahko računajo tudi na široki izbor igralcev. Za drugo mesto sta se do zadnjega enakovredno potegovala Sokol in Gradina, ki sta na koncu tudi zbrala enako število točk, tako da je o podprvaku odločal količnik, kot po pravilniku. Vrednost ostalih petih ekip pa je

Člani zmagovite ekipe openskega Poleta

bila v glavnem izenačena z nekaterimi spodrsiljaji pa tudi s prestižnimi uveljavitvami, mnogokrat pa je odločalo trenutno razpoloženje in tudi športna sreča.

KONČNA LESTVICA

1. Polet 25 točk; 2. Sokol 18; 3. Gradina 18; 4. Gaja 12; 5. Kraški dom 11; 6. Kras A 10; 7. Kras B 10; 8. Zarja 8.

V petek zvečer pa je bilo na društvenem travniku ŠD Sokol v Nabrežini sklepno nagajevanje z družabnim večerom in piknikom za balinarje in njihove soproge. Ob slastnem prigrizku jedi na žaru in pristni domači kapljici se je več kot 100 udeležencev prijetno zabavalo in še poglobilo že itak dobre stike, še posebej pa je bilo vzdušje na višku, ko

se je oglasil glas harmonike in je zadonela lepa slovenska pesem. Pred razglasitvijo rezultatov in podelitvijo nagrad štirim prvouvrščenim ekipam in spominskih kolajn vsem nastopajočim balinarjem se je v imenu balinarske komisije Boris Simoneta zahvalil prisotnim za sodelovanje na 3. zamejskem balinarskem prvenstvu in je naglasil pomen te pobude ne samo s športnega, temveč predvsem z družbenega, družabnega in narodnostnega vidika. Na naših igriščih vidimo čedalje večje število balinarjev in s pogostejšim nastopanjem narašča tudi njihova tehnična vrednost. Razveseljivo je, da se tudi mladi začenejo ogrevati za to športno zvrst, kar zagotavlja bodočnost tej zdravi panogi. Obstajajo torej pogoji, da se prvenstvo v prihodnjih letih še nadaljuje, da se še obogatijo skupne pobude naših sedmih društev, ki gojijo balinarje.

Zadovoljstvo nad uspehim prvenstvom vseh balinarjev je bilo skoraj stoodstotno, kar potrjujejo tudi ocene nekaterih predstavnikov.

MAKS KRIZMANČIČ (načelnik balinarske komisije): »Letošnje prvenstvo je bilo kakovostno. Polet je bil premočan zmagovalac, druge ekipe pa so bile v glavnem na enaki ravni in mnogokrat je odločala tudi športna sreča. Zelo pozitivno pa moramo oceniti družabni aspekt pobude, kot je ta sklepni večer, saj je zelo

pomembno, da se Slovenci zbiramo in pogostoma srečujemo.«

ARNALDO FRANDOLIČ (doberdobska Gradina): »Zelo sem zadovoljen s tem prvenstvom, saj je to edina priložnost, da se spoznamo ter navežemo prijateljske stike balinarji z goriške in tržaške pokrajine. Želim si, da bi zamejsko prvenstvo organizirali vsako leto.«

VASJA GULIČ (openski Polet): »Balinarsko prvenstvo se je letos kakovostno izboljšalo. Ta pobuda je koristna, prihodnje leto pa bo morda treba menjati formulo, da ne bi bilo prvenstvo tako naporno in dolgo. Lepo bi bilo, ko bi ustanovili tudi mladinski odsek in omogočili tudi nastop mladinkam do 18. leta starosti.«

ROBERT FRANKO (nabrežinski Sokol): »Prvenstvo je bilo kvalitetno, neprimerno boljše kot pred tremi leti. To je tudi zasluga dobre reklame, ki jo delamo, tako da se širi število igralcev in izboljšuje njihova spretnost. Polet je bil letos razred zase. Prvenstvo je treba tudi v bodoče organizirati in izboljšati. Moramo tudi iskati nove oblike sodelovanja med našimi društvi na raznih turnirjih in se tako spoznavati.«

Iz izjav je torej razvidno, da imajo ocene enako matrico, kar je najboljši dokaz o uspehu tretjega zamejskega balinarskega prvenstva. (B.S.)

Danilo Lokar

BOLNIK IN JUNAKI

Vzdevek Krišpin se ga ni še prav trdno držal, ker se je bil rodil šele lani in si ga je bil obesil pravzaprav sam. A bilo je takole.

Stal je dolg, suh, s popolnoma belimi lasmi pri svojih petdesetih letih v hiši sredi kuhinje, zadnji hiši pod vasjo, se v zraku zavihtel z rokami in nogami pred sosedom Blagonjo in Jejčičem, ki sta sedela pri mizi in gledala zvedavo, ter na pol kriče, na pol smeje se dejal:

»Kaj bi začeli Nemci z mano, s takim žalostnim Krišpinom, ki ga ni drogov kot kost, koža in jetika. Ogenj v pečeh po taboriščih bi ugasnil in mrčes zbežal s pogradov. Z mano ni nič.«

Pravo ime mu je bilo Jurij, za Benka se je pisal in vzdevek Krišpin je obvisel za zdaj v zraku. Sedem sta si ime pač zapomnila, vendar še ni mogel nihče vedeti, ali se bo vzdevek moza prijel.

Bilo je za nemške okupacije, v njenih prvih mesecih, ko so Nemci prav spretno odbirali ljudi za svojo industrijo, tako spretno, da je trajalo nekaj mesecev, preden so vaščani spregledali in razumeli, kako to gre.

Ob nedeljah po maši se je postavilo vojaštvo okrog cerkve, zajelo gručo moških, ki so obstali po stari navadi na mestu, in jih odgnalo na svojo najbližjo postajo — »Da pregledamo dokumente in spravimo vse stvari s papirji v red.«

Potem so jih nagovarjali, da bi šli kot civilni delavci v Nemčijo. Če ni šlo zlepa, so jim podtikali

1. zveze ali vsaj simpatije s partizani — »Zato nočete iti od doma, mar ne, zato?!« — in jih vztrajno pregovarjali, prepričevali in jim pretili.

»Žalostni Krišpin« — zaradi svoje suhosti, mršavosti in zgodnje osivelosti se je pač moral takega cutiti — se je poti v Nemčijo bal, bal toliko bolj, ker ga je že sama beseda — Nemčija ali transport ali industrija — zbolela kakor telesna rana. In ker je bil že dolgo bolan, je poznal vse otenke bolečine in si bil trdno v svesti, da ima zaradi te bolezn tudi zajamčeno zaščito pred Nemčijo in transportom. Toda od koga? Ne, tega danes ni vedel, le venomer se mu je zdelo, da ima to varstvo povsod in zmerom nad sabo, da nanj lahko z mirno vestjo računa.

»Ta bolezen je kapital! In kdo bi se svojemu kapitalu radovoljno odpovedal? Komu na čast? Mar bi kapital vrغل svoje obresti! Mar bi od teh obresti živel! Raje bi se kapitala veselil!«

Ker pa je Jurij Benko, žalostni Krišpin, dan za dnem poslušal, kakšne reči se gode po svetu blizu in daleč, sporočali so jih ljudje in radio, se mu je zdelo, da mora »vse svoje račune« na novo pregledati, če treba, popraviti, če treba, do kraja spremeniti.

»Zakaj,« se je vprašal, »kdo na svetu je danes varen? Še mačka ne!«

In začelo se je pregledovanje računov. Od tega dne se je jel Benko zanimati za prav vsako malenkost javnega značaja, ki se je zgodila na svetu, v deželi ali v njegovi dolini. Koj je razumel, da se bo po tem moral ravnavati. Razumel je predvsem, da je njegova bolezen kapital, ki ga ne kaže tratiti, marveč, ki je iz njega treba izžeti, iztisniti kar moč dobre obresti. In ko je doumel to nekako temeljno podlago svoje strategije, je začel takoj misliti na

razna oporna mesta, kjer bi se v bodoči bitki lahko pridom in dalj časa držal.

Tako si je kar spočetka, preden je predril v skrivnost boja, ki ga je še čakal, preskrbel zdravniško spričevalo, ki ga lahko pokaže vsakomur, ki bi mu hotel do živega. Tega spričevala ni bilo težko dobiti, saj si je Jurij Benko zdravil svoj kašelj dolgo vrsto let in je zdravnik sam izjavil, da ni pričakovati uspeha, ker je bolezen — s svojo starostjo vred — trdovratna in trdoživa. Zdravniku se je zdelo samo po sebi razumljivo, pravičeno in pošteno, da Benku ustreže in mu napiše spričevalo.

Žalostni Krišpin se je vračal iz trga prek planine domov in se glasno pogovarjal sam s sabo, ves lehak, pomlajen in živahen. Pot je šla čez odprte, razgledne senožeti, se spustila v ozko dolinico in v drugo, a to niso bile dolinice, temveč globoke zaseke, jarki.

In daleč, že dosti prek polovice poti je imel za sabo, ga je oplazila neka misel, neki navdih s tako silo, da je obstal na mestu kakor vkopan.

»Nazaj!« je zavpilo v njem in pri prči je začel računati, kako je s časom. Bilo je še mogoče priti do mraka v trg. Bilo je še mogoče dobiti danes dve, tri stekleničke na stare recepte in — »Oho!« je vzkliknil Benko, »potem smo pa na konju!«

Dolgo je moledoval in prosjačil v lekarni, preden je dobil, kar je potreboval. Dobil je na stare recepte tri stekleničke zdravil z mrtvaško glavo na trebuhu. V eni je bilo zdravilo, ki je pošteno smrdelo — lizol, rabil ga je pred leti za izpiranje posode, v ostalih dveh pa so bile rdeče kocke in to zdravilo mu je vzbujalo prav posebno spoštovanje. Vsaka rdeča kocka je bila posebej zavita v črn papir in na vsakem črnem papirju je posebej stala bela mrtvaška glava nad dvema prekrizanima belima kostema.

Naročnina: Mesečna 9.000 lir - celoletna 108.000 lir. - V SFRJ številka 6,00 din, naročnina za zasebnike mesečno 100,00, letno 1000,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 140,00 letno 1400,00 din.
Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374
Za SFRJ - žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Gradišče 10/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih: trgovski 1. stol (šir. 1 st. viš. 23 mm) 39.000 lir. Finančni in legalni oglasi 2.900 lir za mm višine v širini 1 stol. Mali oglasi 550 lir beseda. Ob praznikih: po 20%, IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalje po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije - Julijske alpine se naročajo pri oglašnem oddelku ali upravi z vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.

primorski dnevnik

TRST U.I. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD Stretto De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190
Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZTT Trst

Ko Bak Kin je dobavljal drogo mafiji Tajska izročila Italiji prekupčevalca z mamili

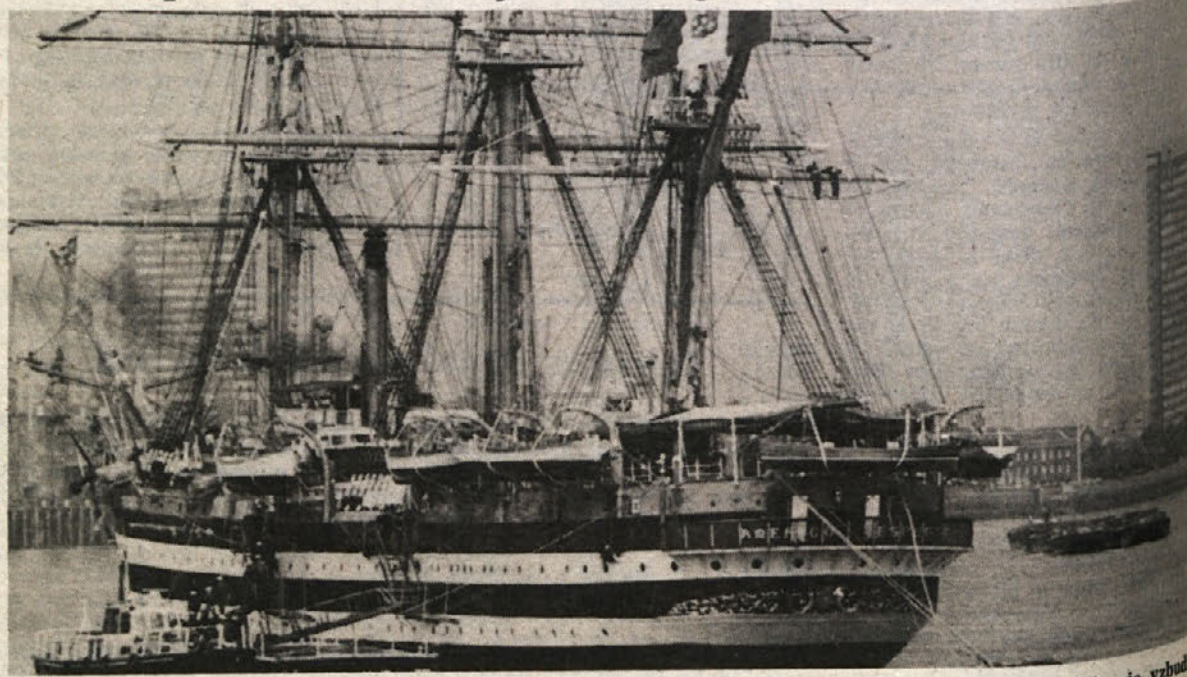
PALERMO — Na zahtevo italijanskih sodnikov so tajske oblasti včeraj izgnale iz države in izročile italijanski policiji kitajskega državljana Ko Bak Kina, enega največjih azijskih prekupčevalcev droge, ki je bil v «poslovnem stiku» s palermsko mafijo. Ko Bak Kina, ki je že v nekem italijanskem zaporu, bo v prihodnjih dneh zasljal palermski sodnik Falcone, ki je v zadnjem času vodil preiskavo o prekupčevanju z mamili.

Po dosedanjih izsledkih italijanskih preiskovalcev je kitajski prekupčevalec dobavljal mamilo tolpi, ki jo vodi Gaspare Mutolo eden od vplivnih bosov tako imenovane nove mafije. Mutolo je, kot vse kaže, navezal tesne stike tudi z zločinskimi organizacijami iz Terama ter z mafijskim bosom Rosariom Riccobonom. «gospodom» palermške četrti San Lorenzo.

Niti te mednarodne trgovine s heroinom in kokainom je sodnik Falcone začel počasi razpletati v začetku leta po aretaciji nekaterih italijanskih in tujih kurirjev heroina, ki so jih policijski agenti prijeli na rimskem in milanskem letališču. Od njih so preiskovalci nato prišli postopno na sled Mutolu in Ko Bak Kinu, ki je do pred nedavnim živel v tajskem glavnem mestu. Kitajskega prekupčevalca je tajska policija aretirala pod obtožbo kršitve določil o emigraciji pred približno enim mesecem, včeraj pa je bil Ko Bak Kin dokončno izgnan in izročen italijanski pravici.

Prekupčevalec je že star znanec italijanske policije. Leta 1976 so ga namreč aretirali, ko je skušal vtiho tapiti v Italijo večjo količino heroina. Tedaj so ga obsodili na šest let zaporne kazni, kmalu po procesu pa izpustili začasno na prostost.

«Vespucci» osvojila flegmatične Britance

Italijanska šolska ladja «Amerigo Vespucci» se je med poletnim križarjenjem ustavila tudi v Londonu, kjer je vzbudila veliko pozornosti med ljubitelji jadrnic

Kalabrijski lekarnar osvobojen po osmih mesecih ujetništva

CATANZARO — Doslej neznani ugrabitelji so včeraj zjutraj ob 4.30 izpustili na svobodo 60-letnega lekarnarja Giuseppea De Sandra iz Bovalina (pokrajina Reggio Calabria), po več kot sedmih mesecih ujetništva. Prejšnjo soboto sta zaročenca njegovih dveh hčera odnesla odkupnino v znesku 500 milijonov lir v neko zapuščeno in na pol porušeno poslopje.

Ugrabitelji so izpustili De Sandra kakih 10 kilometrov od Bovalina. Menda so ga kar vrgli iz avta. Neki moški, ki se je zaradi vročine hladil na terasi, je opazil dogodek in kmalu nato je prispela patrulja prometne policije, ki je odpeljala lekarnarja na policijsko postajo, potem ko je še utegnil telefonirati domačim, da je živ in zdrav.

Po zdravniškem pregledu so poslali De Sandra domov, da bi se nekoliko opomogel od duševnega in fizičnega zloma. Zdravnik je dejal, da lekarnar ni sicer v nevarnosti za življenje, toda sedemmesечно ujetništvo ga je hudo potrl in prizadelo.

Ugrabljenec pa je le podal nekaj izjav o svojem življenju v ujetništvu. Dejal je, da so ga ugrabili v lekarni. Malo pozneje ko so ga peljali neznanu kam z avtomobilom, so ga še udarili z ročajem pištole po o-

brazu. Že nekaj dni po ugrabitvi je njegova družina prosila ugrabitelje, naj bodo prizanesljivi, ker De Sandro boleha na srčnem ožilju.

De Sandro je še pristavil, da so ugrabitelji ravnali z njim zelo grdo. Držali so ga priprtega v bližini nekega naselja, saj je večkrat slišal zvonjenje iz bližnje cerkve. Občasno je tisto področje preleteval tudi helikopter. Če je bila nevarnost večja, so ga ugrabitelji spravili v jamo v zemlji, ki je bila dolga dva metra ter so jo prekrili z vejami, da bi s helikopterja ne opazili nič sumljivega.

Z ujetnikom so ravnali zelo surovo. Vsake tri dni, vsaj, je prihajal neki zakrinkan neznanec, ki je bil po lekarnarjevem mnenju pijan, ali pa pod vplivom mamila. Ta ga je večkrat pretepel. V ospredju je prišlo vprašanje odkupnine. Spčetka so ugrabitelji zahtevali vsoto, ki je družina ni premogla. Pozneje se je lekarnar vdal in pisal ženi, naj plača odkupnino.

V zvezi z ugrabitvijo so prejšnji mesec karabinjerji iz Locrija aretirali poleg dveh drugih oseb tudi 53-letnega Filippa De Domenica (demokristjan po političnem prepričanju), ki je baje nekaj časa vodil pogajanja o odkupnini.

Povečana prodaja po pošti

MILAN — V preteklem letu se je v Italiji močno povečala prodaja po pošti, saj je dosegla vrednost kar 770 milijard lir. Največji tovrstni italijanski podjetji sta Postal Market in Vestro, ki sta svojo prodajo v lanskem letu povečali za 19, oziroma 20 odstotkov. Italija je po obsegu dopisne prodaje blaga široke porabe na četrtem mestu v Evropi, takoj za ZRN, Veliko Britanijo in Francijo.

Strup za označitev meje

NEW YORK — Še nedavno tega so v ZDA uporabljali tako imenovane «oranžni agenti», preizkušeni v vietnamski vojni, za markiranje svoje meje s Kanado, kljub temu, da je bila uporaba te snovi zaradi njene visoke toksičnosti, že šest let prej prepovedana. Po poročilih televizijske mreže NBC so ekipe tehnikov s helikopterji natresle «oranžni agenti» na okrog 45 kilometrov gozdov vzdolž ameriško-kanadske meje; snov namreč povzroča odpadanje listov z dreves, s čimer je državna meja bolj vidna.

Tudi jablane v najem

BOCEN — Neki hotelirki blizu Merana je šinila v glavo kaj izvirna misel o tem, kako bi podaljšala turistično sezono in hkrati privabila več nove turiste. V tujem tisku je tako objavila reklamno sporočilo, da daje v najem jablane, ki se nahajajo v bližini njenega hotela: za komaj 50 milijard ali 30 tisoč lir bo tako vsak turist lahko tri leta užival senco in sadilo najetega drevesa, seveda tudi v času obiranja pridelka. Iznajdljiva hotelirka ima kar pet tisoč dreves, turisti, ki jih je pobuda navdušila, pa so se že doslej odzvali v lepem številu. Pa kaj bi se obremenjevali z računi...

ZRN: vse več Turkov kljub brezposelnosti

BONN — Naraščajočo zaskrbljenost, ki jo v Zvezni republiki Nemčiji zbuja usoda velike vojske tujih delavcev, je v polni meri potrdila raziskava, ki jo je naročil bavarski minister za teritorialni razvoj. Medtem ko ta vojska nenehno narašča, se namreč drastično krčijo možnosti zaposlitve. Na osnovi statistične projekcije bo število tujcev v desetletju 1980-1990 naraslo še za 650 tisoč oseb, od katerih jih bo kar 400 tisoč Turkov, tako da bo v ZRN leta 1990 5,1 milijona tujcev.

Če se bo trend nadaljeval v tej smeri, bo seveda le še zaostril že sedaj težak položaj trga dela. Že lani je bilo med tujimi delavci za 50 odstotkov več brezposelnih kot med domačini, vendar kljub omejitvam doseljevanja iz dežel, ki niso članice EGS, še vedno beležijo močan porast števila Turkov, to pa predvsem zaradi njihovega visokega naravnega prirastka. Medtem ko povprečna nemška družina šteje 1,3 otroka, španska 1,9, jugoslovanska in grška 1,8 in italijanska 1,9, jih šteje turška kar 3,5; seveda se podatki nanašajo na v Nemčiji živeče družine.

Pravilnik tudi za deskarje?

RIM — Vse kaže, da bo Italija v dogledno kratkem času odobrila poseben pravilnik za windsurfe, ki bo desko spremenil iz «grace» v plovilo. Vse kaže, da so nekateri poslanci že vložili v parlamentu zadevne zakonske osnutke, ki predvidevajo med drugih naj bi tudi pri deskah spoštovali pravila RINA in mednarodnih nautičnih organizacij tako pri gradnji (zadevajo držnost plovila) kot pri uporabi (varnostni pripomočki).

Po mnenju nekaterih izvedencev bi morali deske opremiti s pomožnim veslom, signalnimi raketami, maslo in plavutkami, poleg tega pa naj bi deskarjam omejili možnost plovbe (sedaj lahko deskar jadra miljo daleč od obale).

Jadarlna deska je, potem ko je osvojila ZDA, nekaj let sem zelo razširjena tudi v Evropi. Samo v Italiji je okoli milijon deskarjev, ki v poletnih mesecih «preplavljajo» obalne vode najbolj znanih letoviških krajev. Največ desk je znamke BIC, ki nadzoruje približno 22 od sto svetovnega tržišča, dobro uveljavljena pa so, vsaj na domačem trgu tudi nekatera italijanska podjetja. Cena deske se v Italiji suče od 700 tisoč do dva milijona lir.

Aktivni šport v Italiji

RIM — Italijan rajše prisostvuje športnim prireditvam, kot pa, da bi se sam športno udeleževal. Zato mive podatke v tej zvezi je objavila statistična ustanova ISTAT.

Od leta 1959 do danes pa se je nekaj le spreminjalo. Tedaj se je aktivno ukvarjalo s športom 1,3 milijon ljudi, danes pa jih je že kar 8,25 milijona. Zelo se je povečalo tudi število ženskih udeleženk aktivnega športa (lani že kar 31 odst.). Ženske sploh prevladujejo v telovadbi, posebno v orodni, medtem ko je njihovo število enako moškim v plavalnih disciplinah.

Zakaj se ljudje ne udeležujejo v aktivnem športu? Na prvem mestu je nezainteresiranost, potem pa sledijo starost, pomanjkanje prostega časa in še pomanjkanje športnih naprav in drugo. Največ športnikov je starih od 11 do 19 let, potem so mlajši. Po 65 letu starosti je le še 1 odst. športnikov.

Na prvem mestu je nogomet, sledijo tenis, zimski športi itd. Največ športnikov prihaja iz industrijske trgovine. Po zemljepisni legi pa jih je največ iz Trenta in Južne Tirolske ter Val d'Aoste, najmanj pa iz južne Italije.

N. V. Gogolj: *Taras Buljba*

(24.)

riše: Željko Lordanić

